Serie nouă
octombrie 2013
10
(CXLVII)
36 pagini
10 lei

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul Internațional "George Enescu"
Stagiune muzicală Câmpina
Diplome de excelență în Aula Palatului Cantacuzino
Festivalul Internațional "Dan Spătaru"
Remember Luminița Dobrescu (IV)
Fuego, nou disc de aur

În imagine: Anca Badiu
foto:

Prudenta diversitate

De câteva decenii, diversitatea sonoră, sub multiplele sale aspecte (diversitate formală, stilistică, atitudinală etc.), a început să rețină atenția analiştilor. Cu toate acestea, problemele teoretice globale pe care le ridică, atât la nivel metodologic şi epistemologic, cât şi din punct de vedere estetic şi etic, nu par să fi făcut obiectul vreunui studiu de ansamblu.

În domeniul muzicii termenul diversitate a iscat o palǎ reflecție, a cǎrei conceptualizare şi teoretizare, ce nu şi-au stabilit încǎ primele jaloane, s-au rezumat la problemele de inventar şi, eventual, de distribuție, luându-se de obicei în considerare funcționarea sistemelor, mizele în planul resurselor şi, nu în ultimul rând, salvarea idiomurilor sonore. Aşa se face că în muzicologie conceptul diversitate este ca şi absent din toate exegezele sintetice ori din marile enciclopedii, ne existând vreo preocupare în ceea ce priveşte influențele diversității sesizate de pe pozițiile unui observator neutru şi evidențiind o anumită formare profesională.

Înainte de a deveni obiect de studiu, diversitatea este mai întâi o realitate trăită şi constatată. În general, conştiința multiplicității şi a varietății genurilor muzicale a marcat puternic spiritul vremii de la Renaştere încoace. Însă ceea ce a caracterizat acele epoci a fost faptul că diversitatea s-a încadrat în taxonomii care, deşi erau specifice fiecărui limbaj sonor, clarificau diferențele, atribuind fiecărui taxon un statut (cel mai adesea ierarhic) şi proprietăți definitorii. Stabilirea unor ierarhii era suficientă pentru a legitima o ordine axiologică corespunzătoare unei ordini dictate de dispoziția de gust, perisabilitatea celei de a doua reflectând stabilitatea cele dintâi. Muzicologia romantică propunea o epistemă bazată nu pe diversitatea propriu-zisă, ci pe evoluția muzicii de la o formă la alta, de la o categorie la alta. Genurile încetau astfel să fie etanşe, schimbările efectuându-se dinspre simplu înspre complex, într-o liniaritate istorică a progresului. Indiferent dacă o considerăm un factor de progres sau amenințarea majoră a contemporaneității, diversitatea este pe cale să fie acceptată ca realitate de neocolit. Anumite conflicte există şi ele nu pot fi soluționate decât dacă se creează sisteme de reglementare bazate pe pluralism atitudinal. Numai aşa vor putea fi gestionate efectele multiplicității în plan estetic şi va fi prezervată pacea stilistică atât de precară şi de instabilă. Chestiunea esențială este cum să facem să coexiste în mod armonios muzici ale căror valori, proiecte şi interese sunt diferite, dacă nu chiar opuse. Miza este enormă pentru că discutăm despre însăşi supraviețuirea unor categorii de muzici într-o epoca în care anumite direcții estetice sunt în stare să amenințe dreptul la vizibilitate al altor direcții. Nu mai este de-ajuns să admitem ca cercetătorul şi opusul investigat să fie într-o relație de alternanță, ci, pentru a rezolva dificilele probleme puse de intersubiectivitate şi interferență între cunoaştere şi angajare, e nevoie să existe un raport de simultaneitate.

Diversitatea limbajelor muzicale trimite la sisteme diferite de interpretare, care nu pot fi întotdeauna convertite unul în celălalt. Valorile exprimate într-un sistem oarecare nu pot fi decât relative sau convenționale. Bunăoară, muzica balineză va avea o altă putere de apreciere în comparație cu, să zicem, muzica lui Magnus Lindberg. Din această cauză, melomanul de azi trebuie nu doar să se deprindă cu pluralitatea idiomurilor sonore, ci şi să le aprecieze cu măsuri diferite. Or, dacă diversității muzicilor îi corespunde diversitatea tălmăcirilor, acestea din urmă se cade a fi făcute într-un context dat şi în care trebuie, totodată, să se justifice.

(*Continuare în pag. 2*)

DIN SUMAR

Duelul viorilor 2-3
Festivalul Internațional "George Enescu" 4-12
Câmpina. Stagiune muzicală 13
Asociația Națională Corală 14
Diplome de excelență 15
Festivalul "Dan Spătaru" 16-20
Concerte în țară 21-22
Caravana Catena 23
Marius Țeicu (II) 24-25
Remember L. Dobrescu (IV) 25-26
Juniorii 27
Publicatii româneşti muzicale 28
Fuego, Disc de aur 30-31
Anca Badiu 35

Duelul viorilor la Sala Radio

Carmen MANEA

Cea de-a treia ediție a turneului desfăşurat în opt oraşe din România sub genericul *Duelul viorilor*, s-a încheiat în ovațiile entuziaste ale publicului de la Sala Radio, în seara zilei de 4 octombrie ac. Prestația celor doi violonişti de talie internațională - Liviu Prunaru şi Gabriel Croitoru -, acompaniați cu rafinament de pianistul Horia Mihail, a încântat miile de ascultători ai radio-ului şi pe aceia din sala de concert. Această „confruntare" pe podium, este de fapt o demonstrație de interpretare la cel mai înalt nivel artistic, la care contribuie în egală măsură valoarea, profesionalismul şi talentul protagoniştilor – Liviu Prunaru (concert maestru al orchestrei Royal Concetgebouw din Amsternam) şi Gabriel Croitoru (solist concertist al Orchestrelor şi Corurilor Radio), ca şi calitatea viorilor pe care aceştia cântă (Stradivarius şi Guarneri). La reuşita evenimentului a contribuit în mod substanțial pianistul Horia Mihail, solist al Orchestrelor şi Corurilor Radio, care i-a susținut pe cei doi violonişti cu dăruire şi profesionalism pe tot parcursul programului. Nu în ultimul rând trebuie menționată alegerea unui repertoriu alcătuit din piese de anvergură din literatura violonistică şi camerală, menite să pună în valoare personalitatea, măiestria şi bravura interpreților.

Gabriel Croitoru, Liviu Prunaru

În deschiderea programului, Gabriel Croitoru şi Horia Mihail au prezentat ***Meditația opus 42 nr. 1*** de Ceaikovski,

Prudenta diversitate

(Urmare din pag. 1)

Condițiile de elaborare a interpretărilor impun nu numai recursul la criterii din zona esteticului, ci şi repere ce țin de categoria eticului ori antropologicului. Exaltările, cât şi surdinările arbitrare s-au dovedit, inevitabil, contraproductive. De pildă, minimizarea genului etnicist, cu o anume finalitate identitară, a iscat o reacție inversă, de maximizare a angajării actorilor, în special impresariali, întru obținerea recunoaşterii unor limbaje sonore noi sau intens resuscitate. Paralel, a apărut o nouă mentalitate care doreşte să țină mai mult seama de diferitele componente ale diversității. Acest fenomen se explică în parte prin întețirea fără precedent a schimburilor intermuzicale, dar şi printr-o mai accentuată conştientizare a alterității. Ca orice modificare a mentalității, şi cea privitoare la diversitate produce oarece bulversări. Iar „în fața acestor bulversări, se adoptă două strategii opuse: o strategie de rezistență a celor care dețin puterea la ora actuală şi o strategie de schimbare evolutivă sau radicală din partea celor care se simt excluşi, regulile integrării fiind adesea dictate şi impuse de sus, în funcție de cultura dominantă" (Andrea Semprini: *Le Multiculturalisme*, Paris, PUF, 1997). Acceptarea diversității nu trebuie plătită cu estomparea specificității, ci cu prezervarea ei. În acest sens lumea muzicii reprezintă un exemplu pozitiv, „marketingul internațional fiind obligat să pună accentul pe particularitățile fiecărui gen muzical pentru a vinde produse cât mai adaptate nevoilor şi gusturilor locale" (Jean-Claude Usunier: *Commerce entre cultures*, Paris, PUF, 1992). Ideea diversității comportă însă şi o serie de capcane, cu precădere derivate ale modei şi demagogiei. Ele pot fi reduse la tăcere doar prin eliminarea unor ambivalențe. Cu prudență. Căci există o diversitate a prudenței, dar şi o prudență a diversității.

Liviu DĂNCEANU

lucrare de mare expresivitate şi profunzime, evocatoare pentru comorile de frumusețe şi sensibilitate aflate în creațiile compozitorului romantic rus. În contrast cu desfăşurarea lirico-narativă a primei lucrări s-a aflat ***Dansul spaniol nr. 8, opus 26*** de Pablo de Sarasate, în care Gabriel Croitoru a desfăşurat o impresionantă paletă de mijloace instrumentale, menite să evidențieze strălucirea, caracterul ritmic pregnant şi melodicitatea cuceritoare a muzicii spaniole.

În continuare, Liviu Prunaru şi Horia Mihail au interpretat cu mult rafinament şi fantezie ***Cantabile şi Vals opus 19*** de N. Paganini şi celebrul ***Dans spaniol*** (***„La vida breve”***) de Manuel de Falla-Kreisler. Publicul a admirat desfăşurarea imprevizibilă, plină de culoare şi de originalitate a discursului muzical, redat de interpreți cu noblețe şi fantezie. A urmat celebrul ***Studiu în formă de vals*** de Saint Saëns-Ysaye, în care Gabriel Croitoru a transmis o gamă largă de sentimente, de la interiorizare meditativă la entuziasm debordant. Violonistul a reuşit să realizeze o sinteză fericită a elementelor muzicale, poetice şi picturale, dezvăluind în acelaşi timp un subtil simț al integrării detaliilor în liniile de forță ale întregului. În interpretarea sa am perceput atât calitățile de excepție, cât şi capacitatea de pătrundere a semnificațiilor profunde ale muzicii. . Publicul a fost cucerit de prezența în cadrul programului a piesei ***Ciocârlia*** (prelucrarea realizată de Grigoraş Dinicu), pe care violonistul a redat-o cu frenezie şi strălucire. Amintim că Gabriel Croitoru a fascinat publicul din China cu minunata ***Ciocârlie*** în cadrul turneului realizat în primăvara anului 2013, alături de Orchestra Națională Radio.

În încheierea primei părți a programului, Liviu Prunaru şi Horia Mihail au interprentat ***Romanze pentru vioară şi pian*** de R. Wagner (din ciclul ***File de album***) şi ***Souvenir de Moscou*** de H. Wieniawski. Spectatorii au fost impresionați de calitatea de excepție a prestației artistice, în egală măsură sensibilă, echilibrată, armonioasă şi inteligent condusă.

În partea a doua a concertului, cei doi violonişti s-au aflat împreună pe scenă, unde au prezentat ***Grand Duo Concertant nr. 3*** de Charles de Beriot şi ***Serenada nr. 2 opus 92*** pentru două viori şi pian de Christian Sinding. Spre încântarea spectatorilor foarte numeroşi, aflați în sală şi pe scenă (precum şi în fața aparatelor de radio), cei doi artişti au demonstrat pe lângă calitățile solistice de excepție şi experiența în domeniul muzicii de cameră. Colaborarea lor atât de firească, de expresivă şi de sensibilă a cucerit publicul; artiştii au condus frazele cu eleganță, au conferit relief şi sens fiecărui motiv muzical în parte, au conturat temele cu multă fantezie şi dăruire, au demonstrat că măiestria presupune nu numai talent, ci şi modestie şi respect reciproc. Evenimentul muzical a prilejuit un tur de forță prin repertoriul violonistic, în care talentul, bunul gust, dispoziția sufletească şi intelectuală, au mers mână în mână, cu dorința de a oferi publicului momente de bucurie şi de satisfacție estetică. La cererea insis-tentă a spectatorilor, dis-tinşii interpreți au oferit două bis-uri pline de vervă şi strălucire: o prelucrare după *Alla turca* de Mozart şi o piesă de jazz.

Gabriel Croitoru, Horia Mihail, Liviu Prunaru

Participarea la acest eveniment de înaltă ținută artistică mi-a confirmat ideea că muzica trebuie ascultată cu un model aflat undeva în conştiința spectatorului - suficient de departe pentru a nu împiedica receptarea directă, dar în acelaşi timp suficient de pregnant pentru ca receptarea să fie imposibilă în afara lui. ***Duelul viorilor***, ediția a treia a fost o reuşită artistică incontestabilă, care presupune, speram, spre bucuria spectatorilor (şi a tuturor factorilor implicați), repetarea ei, pe aceeaşi scenă, cu aceeaşi protagonişti în toamna anului 2014. (Foto: Constantin Barbu)

Pe marginea unui itinerar violonistic

Corina BURA

De mai bine de 4 săptămâni, râuri de cerneala au curs pe imprimantele din tipografiile cotidianelor şi revistelor care au avut bunăvoința să consemneze şi să urmărească desfăşurarea acestui mare eveniment, acestui cadou pe care Providența, cu mijloacele ei aparent bizare dar totdeauna eficiente, îl face oamenilor de cultură şi de bunăvoință nu numai din România ci de pretutindeni. Pentru noi, cei din „lumea veche" această desfăşurare de mare anvergură este un cadou prin care ne „încărcăm bateriile" pentru o lungă bucată de vreme şi, cu toate că la un prim contact, acest itinerar poate apărea a fi epuizant, în ziua când are loc ultimul concert, când se cântă ultima simfonie al cărui acord final se stinge împreună cu luminile scenei, simți un profund regret că, deocamdată, nu mai există un mâine pentru a da un restart… cu orice preț! Parcurgând consemnările care fixează cu tuş opiniile unor personaje ale căror cunoştințe nu pot fi puse la îndoială, exprimând într-o mare măsură aceleaşi impresii pozitive, constructive, am remarcat şi formulări răutăcioase, care reprezentau un suport pentru desfăşurarea altor idei „la modă", fără de care cei superficiali nu ar acorda „bunăvoință şi atenție", procedură care ne aminteşte de un timp, nu foarte îndepărtat din punct de vedere istoric, în care tot ceea ce se scria indiferent de domeniu trebuia „politizat". Dacă aceste opinii veneau din partea unor persoane socotite vârstnice, purtătoare de etichetă marca „Nostalgia" ar fi fost să spunem de înțeles, dar blogerii şi aşa-zişii specialişti nici nu prea realizează cum au fost „acele timpuri" despre care îşi permit să comenteze - pentru că nu existau ca să poată emite judecăți de valoare - alăturându-se unui „cor" care mai are foarte multe de învățat în ce priveşte acuratețea. Desfăşurarea aparent stufoasă din caietul Festivalului a avut de îndeplinit o temă precisă, aceea de a oferi produse de calitate pentru *toate* gusturile: muzică de

Vladimir Spivakov

cameră (recitaluri solo, duo, cvartet, ansambluri baroc ş.a.m.d.), muzică simfonică, spectacol dramatic (operă clasică, operă baroc, operă în concert, balet sau sinteze moderne ale acestora) şi multe altele. Nimeni nu a fost obligat să fie prezent la câte 3-4 spectacole pe zi, cum de-plângea cu „lacrimi de crocodil" una din cronicare… sau altcineva care se lega de motto-ul festivalului „Magia există", numai din dorința de a demitiza ceva… sau totul,după cum este „recomandat"! Adevărații organizatori, care sunt agențiile de impresariat au avut toată bunăvoința să aducă pe scena românească tot ce a fost posibil şi tot ce a fost mai bun pentru acest eveniment, pentru noi unic - şi spun unic pentru că niciodată nu avem perspectiva desfăşurării lui în viitor, oricărui act de acest fel i se conturează alcătuirea cu ani înainte, chiar dacă bunele intenții sunt o realitate. În pofida a tot ce se crede - eronat, bineînțeles -, orchestrele mari, soliştii, dirijorii şi cântăreții nu se găsesc pe toate drumurile, ei fac parte dintr-o elită planetară, ridicată pe suportul unui învățământ artistic care descoperă talente, le instruieşte, le aduce la un nivel corespunzător competiției, le plasează în circuitul internațional cu ajutorul impresarilor. Este vorba despre un învățământ care educă publicul în spiritul bunului gust şi generează ridicarea nivelului cultural autohton. Am fi naivi dacă am reduce totul la aspectul financiar; aici este vorba de mult talent, uneori de geniu, de instrucție adevărată, de muncă extrem de serioasă şi nu în ultimul rând de logistică.

A consemna prin câteva cronici importanța acestui septembrie 2013, atât de complex în ce priveşte alcătuirea şi derularea lui, este un demers destul de anevoios, pentru că, pe măsură ce începe derularea lui, rememorarea anumitor

Sergey Dogadin şi Filarmonica Națională a Rusiei

evenimente pe care le socotim pentru început a fi cu totul ieşite din comun, capătă alte dimensiuni pe măsură ce ne îndepărtăm de ele, captivați fiind de tot ce absorbim „azi şi acum". A consemna ca într-o agendă zilnică tot ce s-a petrecut pare banal, aşa că în cele ce urmează vom încerca să alcătuim un altfel de jurnal. Ediția a XXI a adunat sub aceleaşi cupole un număr foarte mare de violonişti solişti – am numărat 17: mai tinerii Sergey Dogadin, Vilde Frang, Anna Țifu, François Sochard, Alissa Margulies; exceptând pe Anna Țifu, ei se află pentru prima dată în România, iar dintre cei deja foarte cunoscuți amintim, în ordinea evoluției scenice, pe Pinchas Zukerman, Leonidas Kavakos, Laurent Albrecht Breuninger, Boris Brovtsyn, Lisa Batiashvili, Maxim Vengerov, Julian Rachlin, Hilary Hahn, Vadim Repin, Silvia Marcovici, Viktoria Mullova şi Dmitry Sitkovetski. Expresia Poetului „floarea cea vestită a întregului Apus", caracterizează optim această stare pentru că Vioara lui Enescu, privită ca instrument şi literatură muzicală, reprezintă de multă vreme un fenomen care este aprofundat la nivel internațional şi, după cum se vede, *Vraja există* cu adevărat.

1. Sergey Dogadin a fost unul dintre cei mai tineri violonişti din Festival şi a interpretat 2 lucrări franceze: **Chausson** - *Poème* şi **Saint-Saëns** - *Rondo Capriccioso* aparținând arsenalului romantic, completat cu un bis cu adevărat virtuoz, *Paganiniana* de Nathan Milstein. Dogadin este un produs tipic al marii şcoli violonistice ruse, caracterizat printr-o tehnică impecabilă, forță şi sunet strălucitor, iar viitorul pare a fi asigurat prin faptul că cei mai cunoscuți dirijori ruşi (Gergiev, Simonov, Petrenko ş.a.) au participat deja la lansarea sa împreună cu cele mai renumite orchestre din Federația Rusă şi nu numai. Însuşi faptul că un artist de talia lui **Vladimir Spivakov**, celebru violonist, fondatorul orchestrei de renume mondial **Virtuozii din Moscova**, actualmente dirijor al **Filarmonicii Naționale a Rusiei** l-a cooptat în calitate de solist pentru un asemenea eveniment spune foarte multe. Seara oferită de acest ansamblu

a fost una dintre cele care nu se uită, mai ales că deschiderea demarase în mare forță prin cele 2 seri ale ansamblului **Staatskapelle Berlin/ Barenboim/ Radu Lupu,** urmate de **Pittsburg Simphony Orchestra**, ultima prezentând şi ea un program inspirat din literatura rusă alcătuit din *Concertul pentru pian nr.1* de **Ceaikovski** (solistă Yuja Wang) şi mai ales de emoționanta *Simfonie nr. 5* de **Şostakovici**! Componența Filarmonicii ruse este una de cea mai bună calitate, fiecare instrumentist fiind un adevărat solist, toți alcătuind însă o echipă sudată la perfecțiune. Repertoriul a fost pe măsură; au fost redate cu aplomb şi siguranță sonoritățile *Suitei nr.3 „Săteasca"* de Enescu, iar pentru cea de a doua parte *Simfonia I-a* de Rahmaninov. Totul a inspirat măreție, iar bisurile au fost şi ele generoase: *Hora Staccato* de **Dinicu** - interpretată de un excelent trompetist al orchestrei, plasat imediat după Suita nr. 3, iar după simfonie au urmat *Dans ungar* din *Lacul Lebedelor* de **Ceaikovski**, *Dans Spaniol* de **Gimémez** şi *Dans Georgian* din Gayaneh/ **Haciaturian**. Delir total!

2. La fel de tânăra violonistă de origine norvegiană, **Vilde Frang** – rămânem totuşi în sfera viorii şi pentru faptul că marele omagiat al Festivalului a fost un extraordinar artist al arcuşului – a propus o lucrare care se cântă destul de rar, ceea ce nu înseamnă că nu are locul ei binemeritat în repertoriul specific: *Concertul pentru vioară op.15* de **Benjamin Britten,** preferat probabil şi pentru faptul că anul 2013 reprezintă o dată la care se aniversează 100 de ani de la naşterea unuia dintre cei mai cunoscuți compozitori moderni britanici (comemorare alăturată celei pentru Richard Wagner la care se consemnează 200 de ani de la naştere şi 130 de la dispariție – frumos moment pentru desfăşurarea *Tetralogiei* sub bagheta lui **Marek Janowski** şi **Rundfunk –Sinfonieorchester Berlin** şi a bicentenarului naşterii lui Verdi). Delicată, sensibilă, cu un sunet nobil izvorît şi de pe corzile instrumentului Vuillaume, Vilde Frang a lăsat o impresie adâncă pe un text care, deşi prezintă elemente de mare dificultate, acestea nu sunt întotdeauna remarcate la adevărata lor dimensiune, nefăcând parte din corpusul deja „clasic" (de tip Wieniawski sau Paganini). Lucrarea abundă în suprafețe lirice, aşa că finețea înnăscută a interpretei a găsit un spațiu comod de desfăşurare. Presa a indicat lucrarea ca fiind *Concertul nr.2 (?) în re minor*, dar după ştiința noastră Britten a scris un singur concert pentru vioară (1939 rev. 1958) şi unul pentru vioară, violă şi orchestră în 1932 (desăvârşit de Colin Matthews, care nu are număr de opus). Dirijorul **Paarvo Järvi**, la pupitrul **Orchestrei de Paris**, a prezentat în aceeaşi seară *Uvertura* la *Le Corsaire* de **Berlioz** şi *Simfonia a III-a* cu orgă de **Saint-Saëns** avându-l drept solist pe organistul şi compo-zitorul **Thierry Escaich** (cunoscut deja publicului românesc prin performanțele sale de la Atheneul Român). Cu toată dispoziția spre sonorități cu impact, degajate de furtunosul autor al *Simfoniei Fantastice* sau de monumen-talismul simfoniei cu orgă, s-a păstrat sunetul elegant şi echilibrat al orchestrelor franceze.

Vilde Frang

Pinchas Zukerman

3. Pinchas Zukerman are o viață artistică şi carieră deja de mult împlinite. L-am admirat mai întâi pe filme intrate in patrimoniul clasic alături de Barenboim şi Jacqueline du Pré, de pe discuri, pe urmă live la o ediție precedentă unde a interpretat magistral Concertul de Bruch şi din concertul cameral de la Atheneu. De această dată a venit însoțit de **Amanda Forsyth**, o extraordinară violoncelistă în compania căreia a interpretat dificilul *Concert pentru vioară şi violoncel op.102* de **Johannes Brahms** în compania **Orchestrei Române de Tineret** condusă de entuziastul şi neobositul prieten al românilor şi al Festivalului, **Lawrence Foster**. Se pare că peste Pinchas Zukerman anii nu au trecut, sunetul său seducător păstrând aceeaşi rezonanță asemănătoare unui clopot de bronz pus în vibrație de cupola domului. Credem că epitetele sunt sărace pentru o asemenea interpretare în care elementul dramatic a stat în prim plan: frazele se derulau înfiorate de subtili crescendi, de varietate timbrală, de numeroasele tuşe coloristice care dinamizau evoluția sonoră. Amanda Forsyth, nume de mare notorietate în branşa atât de rară a violoncelului a fost partenerul ideal, iar prestația pe suprafețele sale pur solistice a încântat o sală plină la refuz. Bisul a fost extras din recitalul pe care l-au susținut a doua zi la Palatul de Justiție, *Duo pentru vioară şi violoncel op.7* de **Kodály**. Alături de pianista **Angela Cheng**, în spațiul şi în fața unui public exclusivist, artiştii au interpretat *Trio*-ul în *re minor* de **Mendelssohn**, restul împărțindu-se între violoncel şi vioară: **Schumann** – *Adagio şi Allegro în La b op.70* şi **Mozart** – *Sonata în Sol KV 301*, ce privilegiu! Revenind la concert, salutăm faptul că acest ansamblu a căpătat asemenea calitate încât să devină participant cu drepturi egale la un asemenea eveniment mondial. Într-adevăr, a excelat în dificilul opus aparținând lui **Dan Dediu**, *Frenesia pentru orchestră op.84*, a cărui descătuşare se asociază cu elanul unei vârste eroice şi nu mai puțin cu ritmurile şi sonoritățile hispanice raveliene din *Rapsodie espagnole, Alborada del Gracioso* şi *Boléro.*

4. Ne reîntoarcem la tinerețe şi la frumusețe cu violonista **Anna Țifu**, laureată a Concursului Internațional Enescu din 2007, în compania **Orchestrei Simfonice Naționale RAI** şi bagheta dirijorului en titre, **Juraj Valčuha**. A fost o surpriză alegerea unui concert modern, scris în 1987 de către **Philip**

Anna Țifu

Glass, unul dintre cei mai cunoscuți compozitori contemporani, care îndreaptă cultura publicului spre un alt fel de a scrie muzică, unul care atrage şi creează, asemenea muzicii baroce, o dispoziție sufletească. Lucrarea se înscrie ca un strălucit exemplu al tehnicii minimaliste americane transpusă în genul concertant. Pentru a se reînscrie pe palierul violonistice deja clasice, Anna Țifu a interpretat şi celebra piesă *Tzigane* de **Ravel**, cu mult temperament şi siguranță tehnică. Anna Țifu este deja o violonistă formată, cu un potențial artistic extraordinar şi o prezență scenică

François Sochard

atractivă. Lucrările pentru orchestră propriu-zise, *Suita I op.9* de **George Enescu** s-a încadrat convingător în ethosul enescian prin sonoritate adecvată, desfăşurare cursivă şi acuratețe a textului, iar *Ritualul primăverii* de **Stravinski**, care reprezintă în orice program simfonic punctul de atracție, a primit aplauzele generoase ale sălii.

5. Pe ziua de 13 septembrie - care cădea într-o vineri seara - pe la 22.30 Atheneul era arhiplin în aşteptarea primului concert cu program integral **Mozart** susținut **de Orchestra de Cameră din Lausanne** şi **Christian Zaccharias.** Programul s-a deschis cu *Simfonia concertantă pentru vioară şi violă KV 364*, un opus pe cât de apreciat pe atât de dificil din mai multe puncte de vedere, fiind un model încă nedepăşit al genului datorită tonalității, dimensiunii şi încărcăturii emoționale. Excelentul violonist **François Sochard**, laureat al mai multor concursuri internaționale, discipol al celebrului Pierre Amoyal, unul dintre renumiții elevi ai lui Jascha Heifetz s-a remarcat tocmai prin caracteristicile acestei „filiații”: sunet plin, de mare expresivitate şi tehnică strălucitoare care a apropiat lucrarea de stilul violonistic italian. Alături de violista **Eli Karanfilova**, a cărei măiestrie instrumentală devine „partener” egal în lirism şi putere de comunicare a evoluat cu siguranță şi sincronizare excelente. Textul *Concertului pentru pian KV 450*, care stă cu fața mai mult spre un stil galant, a permis interpretului o desfăşurare cu mare impetuozitate, momente exploatate cu dibăcie, libertăți agogice, iar cadențele, scrise chiar de Mozart au dat măsura virtuozității sale. În ce priveşte *Simfonia în sol KV 550*, Zaccharias a realizat un mare arc sonor, care a plecat de la primul enunț gingaş al temei spre complexitatea Finalului, imprimând o tragică sonoritate acestei *lucrări a suferinței, violenței şi mâhnirii.*

6. Seara următoare a aparținut unei alte tinere violoniste, **Alissa Margulies** alături de **Orchestre d'Île-de-France**. Inițial trebuia să interpreteze Concertul nr.2 de Bartók, dar o schimbare de ultimă oră a determinat-o să se prezinte cu *Concertul pentru vioară op. 47* de **Sibelius.** Temperamentul ei vulcanic s-a potrivit cu dramatismul scriiturii pe care l-a redat cu preaplinul patosului aflat în conținutul acestei creații specifice Romantismului nordic. Tonul ei frumos a fost pus în valoare pe mişcarea mediană şi în bisul – *Adagio* - extras din *Sonata I-a* de Bach. Totuşi seara a rămas memorabilă prin prezența dirijorului orchestrei, Enrique Mazzola care a reuşit un Berlioz (*Simfonia fantastică*) de zile mari, eliberat de orice tentativă care ar încălca normele bunului gust şi ale eleganței franceze. Dirijând fără partitură, prin gestica foarte precisă, cu intenții clare şi logice, Mazzola a lăsat muzica să pătrundă în mintea şi sufletul ascultătorului şi a solicitat la maximum concentrarea orchestrei.

7. Violonistul **Leonidas Kavakos** este o apariție binecunoscută a publicului bucureştean. Cu mai bine de un deceniu în urmă susținea tot aici un recital de muzică franceză. Substanțialul său palmares înregistra şi integrala Capriciilor de Paganini…de atunci aparițiile sale au

Leonidas Kavakos

fost din ce în ce mai apreciate, evoluția lui pur artistică fiind extraordinară. *Concertul în Re* de **Brahms** a primit cele mai înalte calificative atât din partea publicului cât şi a cronicii de specialitate. Kavakos a reuşit să sensibilizeze la maximum compacitatea discursului muzical fără a impieta cu nimic echilibrul impus de țesătura atât de perfectă ca proporție şi densitate. Aspectele cadențiale ale primei mişcări au fost extrem de elaborate şi au plasat acest concert în perimetrul cu adevărat romantic, departe însă de orice ar contraveni bunului gust, iar finalul s-a desfăşurat într-un tempo deosebit de mişcat, potrivit calităților sale tehnice. Aclamațiile la scenă deschisă au fost răsplătite cu dramatica *Allemanda* din *Sonata a IV pentru vioară solo* de Ysaÿe şi cu celebrul *Andante* din *Sonata a II-a* de Bach, ultima fiind cântată în cheia stilului baroc. Violonistul a stat pe scenă o oră şi a fost cu adevărat cotat ca fiind una dintre cele mai bune performanțe ale Festivalului. La aceasta şi-au dat concursul **London Philarmonic Orchestra** condusă de *Vladimir Jurovski* ; în partea a doua a serii s-a cântat *Simfonia a III-a op.21* de **George Enescu**. Poate că dirijorul a socotit-o, asemenea lui Wilhelm Berger ca fiind „o meditație în trei acte-poeme asupra muzicii înseşi”, deoarece din desfăşurarea ei s-a desprins mai mult caracterul meditativ amplificat şi de tehnica de compoziție, ciclică, pe care exegeții o consideră înfrățită cu cea a lui Liszt şi Berlioz. Credem că ori de câte ori se va cânta această simfonie, indiferent ce va descoperi interpretul-estetician-dirijor, ea va fi din ce în ce mai aproape de sufletul omului.

8. La Sala Auditorium a avut loc un foarte interesant Recital de sonate pentru vioară şi pian în ciclul *Enescu şi contemporanii săi*. Pe acest podium, deseori ignorat de marea masă, dar atent observat de cunoscători, se petrec an de an foarte multe lucruri interesante, dacă ar fi să amintim doar de replicile edițiilor precedente când au evoluat Ilya Gringoltz sau Patricia Kopatchinskaya împreună cu Mihaela Ursuleasa. Anul acesta violonistul **Laurent Albrecht Breuninger** şi pianistul **Thomas Duis** au fost protagoniştii unui recital extraordinar alcătuit din lucrări aparținătoare literaturii muzicale franceze. Alături de binecunoscute *Sonată L 140* de **Debussy** a figurat ampla *Sonată pentru vioară şi pian op.23* scrisă de **Louis Vierne**, un mare compozitor, organist (la Nôtre Dame de Paris) şi profesor (la *Schola Cantorum*) care a trăit între 1870 – 1937, binecunoscut în lumea organistică. Se pare că lucrarea a făcut parte din repertoriul enescian, iar dificultățile, mai ales cele pianistice pun la grea încercare rezistența interpreților. Trebuie amintit că violonistul a cântat totul din memorie, cu

maximă precizie şi o aleasă implicare emoțională. De fapt Breuninger este binecunoscut pentru restituirile pe care le face literaturii violonistice, înregistrând lucrări rare precum Sonatele de Furtwängler, Concertele pentru vioară de Ysaÿe şi Karłowitz ş.a. Thomas Duis este partenerul pe care orice interpret l-ar dori, cu o muzicalitate care se pliază pe cele mai subtile intenții ale partenerului, foarte echilibrat din punct de vedere sonor, cu logică instrumentală şi cu temperament. *Sonatei a III-a* de **Enescu** i-au imprimat o alură mai neobişnuită; Breuninger, fiind şi compozitor, a privit-o şi înțeles-o altfel decât suntem obişnuiți de lecturile mai mult sau mai puțin aprofundate ale interpreților, demonstrând plurivalență datorată poate şi faptului că este de cultură franco-germană. Recitalul s-a încheiat cu o mare demonstrație tehnică în **Tzigane** de **Ravel** şi cu 2 bisuri ale lumii lui **Fritz Kreisler**.

Maxim Vengerov

Lisa Batiashvili

9. ... şi lanțul a continuat, zilnic alți interpreți, alte şcoli, alte instrumente faimoase. **Lisa Batiashvili**, foarte cunoscută pentru interpretările ei elevate şi perfecte, a încântat în frumosul *Concert nr. 1 în Re major* de **Prokofiev**. **Royal Concertgebouw** nu şi-a dezmințit faima atunci când a atacat primele replici ale *Rapsodiei I-a în La* de **Enescu**. Este o mare bucurie să asculți interpretările atât de rafinate cu care ne-au obişnuit marii dirijori. Ei au abordat cu stil aceste pagini, evitând prin toate mijloacele trivializarea care este acum la modă în alte sectoare artistice! De asemenea au fost extrem de reuşite extrasele din baletele de **Prokofiev**-*Romeo şi Julieta*- şi **Stravinski** – *Pasărea de foc*. Sunt cumva rețete sigure, cu structuri sonore deja cunoscute dar care,tocmai prin interpretările de înaltă ținută cizelează gustul publicului, şi toate acestea sub bagheta lui **Mariss Jansons**. Revenind la violonistă, textul concertului i-a permis să-şi etaleze coloritul extraordinar al paletei timbrale, pasajele transformându-se într-un sublim susur în registrele acute, pe contururi ascendente sau pe ornamentarea temelor. Caracterul de *Scherzo* al mişcării mediane a relevat capacitățile de redare ale narativului prokofievian, elegant, cu umor şi îndrăzneală. Lisa Batiashvili a omagiat prin bisul intitulat *Oduri*, centenarul naşterii compozitorului georgian **Alexei Machavariani**.

Hilary Hahn

10. În ziua următoare, 24 septembrie, **Maxim Vengerov**, revenit de mai bine de un an pe podiumul de concert în calitate de violonist a făcut un adevărat tur de forță la Atheneu cu 3 concerte: mai întâi *Dublul concert în re minor* de **Bach**, alături de românul **Vlad Stănculeasa** (actualmente concert-maestru la Göteborg Sinfoniker) şi **Mozart** – *Concertele nr.3 KV 216* şi *nr. 5 KV 219*. În afară de bucuria reîntâlnirii cu Idolul, suflarea violonistică românească a salutat alegerea acestui repertoriu a cărui interpretare restabileşte cumva o abordare echilibrată a acestor bine cunoscute şi mult cântate opusuri. În ce priveşte muzica aparținătoare Clasicismului Vienez, Vengerov a avut din totdeauna o atitudine destul de conservatoare fără a renunța la a fi el însuşi: implicat, expresiv, captivant. Maxim Vengerov nu a renunțat totuşi la baghetă şi a condus cunoscuta orchestra „Virtuozii din Bucureşti” pe sonurile tragice ale *Simfoniei 40 în sol*, destul de academic, fără efuziune inutilă. Totuşi preferăm Violonistul!

11. În aceeaşi seară, la Sala Palatului a evoluat **Julian Rachlin**, deja un nume cunoscut de la festivalurile precedente. Înscriindu-se în seria artiştilor care au optat pentru *schimbare* , pentru un aer proaspăt în repertoriu – alături de Anna Țifu, Vilde Frang, Lisa Batiashvili ş.a. - Rachlin s-a desfăşurat pe dificilul *Concerto en Ré* de **Igor Stravinski**, lucrare mai ermetică, solicitând resursele tehnice deosebite, pe care violonistul le-a demonstrat pe deplin cu toate că scriitura şi acustica sălii nu au fost un aliat al acestui demers. Rachlin s-a apropiat în cel mai autentic „stil” de intențiile autorului, prin vigoare, desfăşurare energică şi temperament exploziv. Interesantă a fost viziunea lui în interpretarea **Sonatei a III-a Balada** de **Ysaÿe**, dedicată lui Enescu, oferită la bis. Protagoniştii serii au fost **Royal Stockholm Philharmonic Orchestra** dirijată de **Sakari Oramo**, care a început seara cu tulburătoarea *Suită a II-a* de **Enescu**, declanşând un proces interpretativ dominat de siguranță şi profundă înțelegere a textului, de la densa țesătură contrapunctică a *Uverturii*, până la amplul *Bourrée*. În continuare, orchestra a răspuns cu multă participare, sunet elaborat şi finețe în execuție la închegarea unui opus destul de greu de construit, este vorba despre *Simfonia I* de **Sibelius**.

12. Hilary Hahn a evoluat în tandem cu **Vadim Repin**. Mult aşteptata artistă americană a fost însoțită de **Camerata Salzburg** şi de dirijorul francez **Louis Langrée** tot pe contururile pline de farmec ale *Concertului nr 3 KV 216* de **Mozart**…Violonistica ei este extrem de concentrată în mişcări şi demonstrează vastele sale posibilități puse în folosul unei expresivități potențial nelimitate. Traseele frazelor au fost presărate cu reliefări discrete care au avut darul de a spori eleganța şi conținutul expresiv al muzicii. S-ar putea vorbi despre paradox dacă ținem cont de feminitatea prin fragilitate şi delicatețe asociată unui sunet puternic, de rezonanță excepțională. Interpre-tarea piesei *The Lark Ascending* scrisă de **Vaughan-Williams** a schițat un nou portret al violonistei – este de fapt o lucrare pe sufletul şi sensibilitatea ei – prin care a ajuns la performanța de a ține sala, preț de 10 minute, într-o linişte perfectă, evoluând luminos, lent, eterat, pe un desen foarte simplu în fond, colorat în fel şi chip, suspendând respirația până când pasărea măiastră, alias Hilary Hahn s-a pierdut în înălțimi. Dirijorul Louis Langrée a încheiat festiv, cu *Simfonia Jupiter KV 551*, controlând profilul şi caracterul temelor asemenea unui regizor care pune personajele în mişcare. Precum Jupiter, Mozart, prin bagheta dirijorului a înălțat apoteotic fulgerele complicatului contrapunct din Final.

13. Seara a continuat pe aceleaşi palier celest la Sala Palatului cu **Vadim Repin** în *Concertul pentru vioară nr. 2* de **Prokofiev**, acompaniat de **Mihail Pletnev** şi **Orchestra Națională Rusă.** Despre fascinația pe care o degajă lirismul lui Repin nu mai există nici o îndoială, iar structura sonoră prokofieviană, narativul acestui Mozart al secolului XX şi-a găsit interpretul ideal. Tehnica sa este deja legendară, iar *Vals-Scherzo* de **Ceaikovski** în varianta cu acompaniament orchestral a fost o adevărată lecție pentru tinerii elevi şi studenți care stăteau pe margine, în picioare, observând şi luând aminte. Repin a mai cântat cu sensibilitatea sa inconfundabilă superba *Melodie* de **Ceaikovski** . După pauză au urmat *Anotimpurile op.67* scrise de **Glazunov**, o lucrare care se poate asculta la radio din când în când dar foarte rar pe scena de concert. Pletnev a creat un spațiu intim, ireal în finețe şi sugestii, în imagini sonore confortabile, şi, aşa cum foarte bine observa un critic, *ne-a adus aminte de bucuria lucrurilor simple.*

14. O seară într-adevăr rară au oferit-o marii interpreți ai lui Schubert: **Evgeny Kissin, Silvia Marcovici** şi **Alexander Kniazev**. Cu toții sunt împliniți la modul absolut şi au o experiență artistică uriaşă care le permite o abordare cu totul specială a acestui univers atât de nepătruns pentru omul lipsit de sensibilitate şi cultură. Este o sferă unde doar îngerii au acces. Dacă pentru Kissin a fost doar o continuare a recitalului susținut cu două zile mai devreme, pentru *Trio-ul nr.1 op.99* interpreții au meditat ceva mai mult, în sensul că însuşi Schubert i-a hărăzit un destin misterios. L-a ascultat o singură dată într-un cadru privat şi tocmai destinul lui ciudat a determinat alegerea lui pentru acest moment al Festivalului. Dacă ne gândim că în primele zile a existat un recital închinat lui Schubert, acum, spre sfârşit, ca într-un *Éternel Retour*, se va cuprinde întregul spațiul sonor cu această centură aparținătoare energiilor sale. Este greu de descris arta lui Kissin, de ea trebuie să te pătrunzi şi credem că partenerii săi, la rândul lor nişte artişti ieşiți din comun, au înțeles acest lucru con-spirând la tălmăcirea acestui opus. Sunetul atât de frumos al **Silviei Marcovci** şi-a păstrat nealterate calitățile, expresia, căldura, sensibilitatea, iar talentul ei atrage hipnotic atenția oriunde s-ar afla. Asocierea cu muzicianul – violoncelist Kniazev a fost una benefică, pentru că acesta din urmă are o nesfârşită capacitate de a se adapta timbral şi dinamic pe sinuozitățile discursului muzical, la enunțul şi preluarea liniilor melodice, în energia travaliului tematic.

15. Arătătoarele ceasurilor s-au apropiat de ora închiderii şi ultimul concert din seria *midnight* închide şi el un alt cerc, poate în sens invers. **Europa Galante,** orchestra barocă aflată sub conducerea violonistului **Fabio Biondi** se afla pe acelaşi podium la începutul Festivalului cu programul **Vivaldi**; iată că

Silvia Marcovici

Viktoria Mullova, solista orchestrei **Accademia Bizantina** (din Ravenna), încheie cu un program **Bach.** Dacă pe Biondi şi pe Mullova îi leagă pasiunea pentru restituirea într-o cheie corectă a muzicii secolelor XVII-XVIII, deci re-creerea acestui univers aşa cum l-au trăit şi l-au înțeles cei care au produs muzică în acel timp, între Bach şi Vivaldi există o legătură cu mult mai puternică decât pare chiar în urma unui studiu cu oarecare pretenții. Biondi este un excelent interpret de muzică barocă, pe care a început să o studieze de timpuriu şi căreia i s-a dedicat în totalitate. Mullova vine din altă direcție, cântă în paralel şi marele repertoriu al violonistului virtuoz şi este implicată în multiple proiecte care nu vizează neapărat sfera muzicii preclasice. Tocmai pentru aceste motive felul ei de a cânta la vioară nu se aseamănă cu nimic, fiind o sinteză proprie, rezultată din multiplele tehnici şi maniere pe care le abordează şi care îi conferă ceva unic, dincolo de talent şi de temperament. Colaborarea ei cu clavecinistul **Ottavio Dantone** a fost perfectă, iar dialogul celor 2 instrumente din BWV 1060 provine dintr-o transcripție făcută chiar de O. Dantone după un concert pentru 2 clavecine de Bach şi care este mai cunoscut în varianta vioară - oboi. Bach şi Vivaldi, cei care au stimulat apariția concertului instrumental perfecționat de Mozart, ce ore pline de har în care toți aceşti artişti au oficiat pe altarul darului divin numit muzica!

16. Şi a venit ceasul despărțirii, 28 septembrie, ora 19.30… **Royal Philarmonic Orchestra** condusă de **Cristian Mandeal**, solist **Dmitri Sitkovetsky** în *Caprice Roumain* de **George Enescu.** Mărturisim că de la început am fost entuziasmați ca violonişti de această partitură complexă, chiar dacă părerile au fost şi încă sunt destul de împărțite. Nu ne referim la geneză ei, la tehnica în care este scrisă, la materialul inspirator ci la ceea ce autorul doreşte să transmită cu adevărat prin intermediul acelor sonorități cărora exegeții le identifică originea. *Caprice roumain* are acea frumusețe stranie pe care o descoperi pe măsură ce îl asculți mai mult, în diverse interpretări, desfă-şurate la oarece distanță. Când o abordăm trebuie să ne deschidem şi să ne imaginăm cum ar fi cântat-o Enescu însuşi: nimic lăută-resc, nimic îngroşat ci nobil, totul alcătuit din imagini fugitive, mai mult sau deloc conturate, asemenea întregii muzici pe care a scris-o şi care se adresează imaginarului. Prima sugestie în acest sens ne-a dat-o mai demult interpretarea violonistului Jean Jacques Kantorow. Deşi este natura lui este cu totul alta, provine cumva dintr-o cultură diferită, Dmitri Sitkovetski a gândit în acelaşi fel această scriere care poate fi considerată un adevărat concert pentru vioară. Sonoritățile fine, transparente, pe

Viktoria Mullova

care nici densitatea orchestrală nu le poate muta pe alte trasee mai concrete, mai groase, efecte timbrale cum numai la Enescu pot fi întâlnite, toate s-au întâlnit într-o interpretare cu adevărat de mare clasă. Adio, cu *Simfonia a III-a în re minor* de **Mahler**, cea mai lungă lucrare din repertoriul standard şi care timp de aproape 100 de minute ne-a pregătit despărțirea de acest minunat eveniment. Cristian Mandeal a reprezentat cea mai potrivită alegere pentru a da viață acestei construcții de tip catastrofic după cum

aprecia compozitorul Aurel Stroe, nu numai pentru că este un expert în Mahler pe care îl dirijează fără partitură, ci pentru că se simte extraordinar de confortabil pe plajele tematice uriaşe pe care se desfăşoară ideile compozitorului. Despre „programul” ei se spune că este asemănător *Genezei* pentru că se desfăşoară în şase mişcări asemenea zilelor Creației, iar partea a VII-a folosit-o ca final în următoarea simfonie (*Viața cerească*) glorificând prin vocea sopranei (**Jennifer Johnston-Cano**) viața angelică în spațiul sideral, departe de nimicnicia terestră. Frumusețe, dramă, lumină, surâs, natură… fără sfârşit…

Jennifer Johnston-Cano

Gauthier Capuçon / Semyon Bychov/ Die Münchener Philharmoniker au concertat în seara zilei de 17 septembrie având în program *Simfonia concertantă pentru violoncel şi orchestră op. 8* de **Enescu** şi *Simfonia I-a* de **Mahler**. Cu ceva timp în urmă, mai precis în 2011 îl ascultam pe **Gauthier Capuçon** într-un recital la Ateneul Român, eveniment organizat de Institutul Francez de Cultură, într-un recital (Schumann, Beethoven, Mendelssohn) acompaniat de Frank Braley. Tânărul violoncelist fusese nu demult recompensat cu premiul „Noul Talent al anului” care venea să se alăture altor mari premii internaționale. Încă de atunci am admirat imensul talent care se manifesta prin toată ființa lui, gândind că, dacă ar fi trebuit să recomandăm vreo figură a artei interpretative pentru un prototip al Artistului, cu siguranță alegerea s-ar fi oprit la Gauthier Capuçon. Cu atât mai mare a fost mulțumirea când am asistat la interpretarea acestei pagini enesciene care a fost considerată stranie la data apariției ei, dacă luăm în considerare tot ceea ce se petrecea în muzica vest-europeană în epoca respectivă, şi chiar în literatura violoncelistică. Per ansamblu, avem de a face cu *o uriaşă piesă lirică, în care orchestra nu constituie altceva decât o reverberație a instrumentului solist, o prelungire a lui în spațiul sonor* (Pascal Bentoiu). Tocmai această structură, în care enunțul tematic se desfăşoară neîntrerupt, a evidențiat şi a pus în valoare sunetul foarte cald şi generos al artistului, care a susținut cu multă ardoare această imensă desfăşurare. Capuçon a colorat sunetul urmărind fiecare întorsătură a liniei melodice, s-a lăsat cuprins trup şi suflet de acest câmp sonor, dăruind fiecărei note atenția cuvenită. Totul a demonstrat că stăpâneşte lucrarea dincolo de partitură şi că dezvoltă discursul conform unui mod de frazare şi accentuare în acord cu gândirea compozitorului. Finalul, cu virtuozitatea-i clasică, a fost abordat cu siguranță, suplețe şi de ce nu? grație. Un violoncelist carismatic provenit din cea mai pură şcoala franceză, un dirijor care trăieşte în Franța şi un frumos text enescian…

Gauthier Capuçon

Prezența *Simfoniei I-a în Re major* de Mahler, supranumită uneori şi *Titanul* reprezintă un motiv cât se poate de întemeiat pentru a te afla într-o sală de concert şi mai ales când este vorba despre Filarmonica din München, o orchestră îngrijită şi lansată de Sergiu Celibidache. Ca fapt inedit, Celibidache nu a dirijat Mahler, pe care îl admira pentru inspirația melodică dar dezaproba arhitectura. Fiind un opus atât de cunoscut, încredințat mâinilor şi instrumentelor unor artişti extrem de bine puşi la punct, într-un ansamblu de mare omogenitate, dirijat de Semyon Bychov, se poate spune că erau împlinite toate condițiile ca să asistăm la ceva de mare calitate…şi aşa a şi fost, într-un fel. Superba Introducere, asemănată cu începutul *Simfoniei a IX-a* de Beethoven, dialogul instrumentelor de pe şi din spatele scenei, pe urmă dezvoltările tematice, *Ländler*-ul cu *Trio*, variațiunile pe *Frère Jacques* şi *Dall'inferno al Paradiso,* ca „o expresie neaşteptată a unei inimi profund rănite” – cum nota autorul – s-au succedat fără contrastele căutate pe care le-a impus tradiția. Dirijorul a preferat să creeze mai mult o atmosferă propice meditației decât să profileze capacitățile narative şi descriptive ale lucrării şi, pentru acest motiv, a creat o stare de aşteptare care a luat sfârşit doar odată cu simfonia. Semyon Bychov a etalat o concepție influențată poate de muzica franceză, deci mai puțin dramatică, dorind să estompeze şocul „catastrofei” şi să acorde ascultătorului privilegiul de a decripta sentimentul şi motivația care au generat această scriere. Dacă a urmărit într-adevăr acest lucru, a reuşit cu prisosință.

Jordi Savall şi *Dinastia Borgia*

Este un cadou al zeilor atunci când minunatele sonorități ale arcuşului mânuit pe strunele violei lui Jordi Savall răsună mângâind delicat marmura sălii de concert…fie că provin din *Le concert spirituel au temps de Louis XV*, *El Cant de la Sibi·la*, *Battaglie& Lamenti*, *Diego Ortiz-Recercadas del Tratado de Glosas Roma 1533*, *The Celtic Viol*, *Mare nostrum* sau din compilațiile mai recente extrase din ethosul Orientului: *Ésprit des Balkans*, *Istanbul-Dimitrie Kantemir*, *Orient-Occident*, *Jérusalem*, *Diaspora Sefardi*. Fiind unul dintre marii specialişti în muzică veche, din Evul Mediu până la Barocul francez, Savall dezvoltă diferite proiecte în care, alături de echipele sale, de Arianne şi Ferran Savall devine ambasador cultural al umanității înfrățind spiritele alese prin muzică. La actuala ediție a Festivalului George Enescu ansamblurile înființate şi conduse de Jordi Savall (*Hespérion XXI*- formație instrumentală specializată în muzică medievală şi renascentistă, cu instrumentele aferente: viole, viele, oud etc., *La Capella Reial de Catalunya*, dedicată vocilor şi *Le Concert des Nations*, cu instrumente clasice pentru

Jordi Savall

muzica secolelor XVII-XVIII) au adus în atenția publicului muzica renascentistă spaniolă. Strategia a fost foarte bine gândită deoarece a lega orice acțiune de numele faimoasei familii de origine spaniolă, *Borja*, nu face decât să declanşeze un imens interes, senzaționalul fiind alimentat de diverse scrieri:

La Capella Reial de Catalunia

romane de capă şi spadă, piese de teatru (Hugo), opere (Donizetti) sau seriale de televiziune mai vechi sau mai noi. Spectacolul muzical a fost înregistrat pe 3 CD-uri (64 de numere) dintre care la Ateneu au fost prezentate 30 de titluri. Ele au realizat un itinerar sonor desfăşurat pe 6 secole de istorie, care are începuturile la 1063 pe timpul când Valencia era ocupată de musulmani şi până la canonizarea lui Francisc Borgia – strănepotul vestitului Papă – în 1671. Sunt înglobate astfel teme variate din folklorul arab-andaluz (*Mowachah Billadi*), al Anonimilor otomani (*Taksim, Makam, Lamento maur*), Anónimo sefardi (*Oracion en ladino*), cântece extrase din Cançoner de Montecassino, Cancioniero Musical de Palacio (*Móxica*) Messer Fra Pietro de Hostia, Phillipus de Lurano, Josquin des Prez, Matheo Flecha, Bartolomeu Cárceres, Claude Goudimel, Cristobal de Morales , José Cabanilles. Textele au adus în atenție versuri de Jordi de San Jordi (1390-1424), unul dintre scriitorii timpurii ai epocii de aur catalane, ale lui Ausiàs March, poet medieval aparținând aceluiaşi Secol de Aur al literaturii din Valencia sau ale lui Garcilaso de le Vega, Bernardo Accolti, Antonio de Guevara, Fernández de Oviedo, Teresa de Jesús, Carlo Verardi (autorul scrierii *Historia Baetica*) ş.a. Aceste selecții au fost făcute în ideea unității de expresie care să apropie publicul de cultura renascentistă spaniolă care are alte caracteristici față de tradițiile mai cunoscute precum cea franceză, italiană sau flamandă. Muzica se desfăşoară pornind de la piese instrumentale pline de viață, de energie şi avânt, până la cele corale, de o eteratǎ polifonie. De remarcat este şi faptul că spațiul geografic vizat cuprinde, asemenea Ierusalimului, interferențe ale celor trei mari religii monoteiste, iar ascultătorul este invitat să se concentreze asupra unor izvoare istorice obiective care relevă fapte demne de luat mereu în considerare, referitoare mai ales la ocrotirea şi susținerea artelor într-o perioadă de mare înflorire a acestora. Dacă publicul de cultură europeană este destul de familiarizat cu linearitatea polifoniei flamande sau cu rafinatele dansuri medievale, universul oriental a fost extrem de interesant şi a încadrat cumva întreaga evoluție, de la *Mowachah Billadi ASkara Min adbi Llama* cu care a debutat concertul, până la *Lamento*-ul maur care evoca izgonirea acestora din regat, efect amplificat de retragerea fizică a celor trei admirabili instrumentişti din perimetrul scenic. La fel de sensibil a răsunat şi cvartetul bărbătesc în Oración aramea de la *Hagadá* de Pascua Judia. Întregul spectacol a urmărit calitatea şi autenticitatea interpretării pornind de la stranii instrumente muzicale, continuând cu virtuozii care le puneau în rezonanță, până la frumoasele voci ale tenorului Francesc Garrigosa şi contra-tenorului Pascal Bertin (care au făcut parte din grupa condusă de soprana Adriana Fernandez) şi nu mai puțin ale fermecătorului tenor Lluis Vilamajo, baritonului Furio Zanasi şi basului Daniele Carnovich. O remarcabilă prezență avut-o harpistul formației, a cărui prestație susținută ca densitate şi dificultate la cele 2 tipuri de instrument a fost una dintre cele mai demne de laudă. Spectacolul a fost gândit într-un mare crescendo care a culminat cu gregorianul *Pange Lingua Gloriosi* , suprapus momentului canonizării lui Francisco de Borja. Astfel, traseul muzical a urmărit avatarurile acestei familii care, după episoade tenebroase – niciodată confirmate de istorie – îşi găseşte mântuirea prin acest vlăstar întors cu fața spre calea înalt spirituală.

San Martin in the Fields

Orchestra **San Martin in the Fields** a revenit în Festival alături de Sir Neville Marriner, care într-o formă fizică de zile mari, să nu uităm că s-a născut în 1924, a dirijat două concerte consecutive, pe 20 şi 21 septembrie le Atheneu, secțiunea *midnight.* Serile au fost dedicate integral Romantismului, prima într-un program **Edward Elgar** (1857-1934) şi a doua lui **Mendelssohn** (1809-1847). Dacă cel din urmă este deja un obişnuit al afişelor din România, din Europa în general, creația lui Elgar nu este chiar atât de mediatizată;

San Martin in the Fields

Variațiunile *Enigma* şi eventual *Concertul pentru vioară*, sunt lucrările care apar a fi mai cunoscute dacă s-ar face un sondaj în rândul celor care formează publicul ascultător. Pe cei doi compozitori îi desparte mai mult de jumătate de secol şi în timpul când ecourile Romantismului german şi francez se făceau auzite din plin în Europa continentală, Anglia abia se pregătea să intre în aşa-zisa Renaştere târzie. Oricare ar fi fost circumstanțele istorice, astăzi englezii îşi fac un titlu de onoare (cum altfel într-o monarhie !) în a-i promova opera cu tot ce are ea mai bun şi nu se înşeală fiindcă muzica lui Elgar este una dintre cele inspirate şi poate „enigmatice" dacă ținem cont de

toate aspectele criptice pe care le propune şi pe care nu le-a deconspirat, astăzi însă se pot face multe speculații. În frumoase sonorități orchestra a realizat XIV portrete-personaje-caractere încarnând sonor pe C.A.E. (Caroline Alice Elgar), H.D.S.-.P (Hew David Steuart-Powell), R.T.B. (Richard Baxter Townsend) W.M.B. (William Meath Baker)…Nimrod (inspirat din Vechiul Testament sau de A.J. Jaeger) ş.a.m.d., iar în final EDU, o versiune germană a

Antonio Menses

propriului nume. Portretele sunt dezvăluite dual, prima imagine referindu-se la impresia lăsată de personalitatea în sine, pe urmă plasată în contextul unui anume eveniment. Interpretarea lui Sir Neville Marriner a relevat tocmai acest aspect în ideea realizării unui contrast care să convină actualelor tendințe interpretative dar să şi păstreze echilibrul caracteristic epocii, acea distincție şi reținere specific engleze atunci când vine vorba de exteriorizarea trăirilor.

Introducere şi Allegro pentru orchestră de coarde op.47 – cu care a început seara - a avut drept țel final să etaleze virtuozitatea interpretului fie că este vorba de orchestră sau de cvartet de coarde şi opusul apare ca un poem simfonic cu câteva teme importante. În fapt este un fel alcătuirea care vizează neobarocul, un concerto grosso răsădit la începutul secolului al XX-lea, care permite instrumentelor o multitudine de intervenții solistice care la rândul lor dau posibilitatea etalării virtuozității participanților la actul interpretativ. Această lucrare este considerată ca fiind „provocatoare" şi se concentrează pe exhibiții tehnice mai ales la partida de vioară şi de bass, astfel că şi prin această alegere s-a pus în evidență - dacă mai era nevoie - calitatea acestei renumite orchestre.

Solistul serii, violoncelistul brazilian **Antonio Menses**, nu a fost ales întâmplător, stilul său sobru fiind unul cât se poate de potrivit pentru aerul predominant contemplativ şi elegiac care traversează lucrarea, *Concertul pentru violoncel op.85 (1919)* . La vremea când Antonio Menses intra în activitatea competițională exigențele erau altele decât astăzi; erau concursuri puține şi un Premiu I la „Ceaikovski" însemna deja o carieră „garantată" ca să o numim aşa, deoarece ele se acordau având în vedere şi perspectiva unei evoluții ulterioare şi nu reprezentau doar un moment al unei pregătiri sau seri reuşite. Maniera în care se cânta la concursuri era alta, se punea accent pe obiectivitate, perfecțiune, stil riguros, ceea ce pentru muzica acestui concert de violoncel este tot ce se poate mai recomandat. Concertul desfăşurat pe 4 părți, presărat cu recitative a fost textul potrivit pentru sunetul cald şi frazarea elegantă a solistului. Menses a dat dovadă de mare măiestrie când a captat sala timp de peste 30 de minute în desfăşurări marcate de *Adagio, Lento, Adagio* şi un final care se întoarce sper *initium*. Tocmai această aparentă uniformitate pune fantezia la încercare făcând din acest concert o piatră de încercare pentru interpret: fără a impieta cu nimic stilul şi culoarea epocii să găsească acele mijloace pentru a-l aduce în modernitate. Cel de –al doilea concert susținut de faimoasa orchestră engleză *Saint Martin in the Fields* condusă chiar de cel care a înființat-o în 1959, Sir Neville Marriner, a propus un inspirat concert **Mendelssohn,** alcătuit din cele mai cunoscute lucrări ale compozitorului. Noaptea, fiind vorba iarăşi despre ciclul concertelor *midnight*, a început cu cele 4 acorduri sumbre ale *Uverturii Ruy Blas*, intonate cu mult dramatism de către excelentul compartiment al suflătorilor, urmate de intervențiile metalice ale coardelor, într-un consens timbral, care, deja a declanşat imaginația celor care cunosc mai puțin textul lui Victor Hugo. Chiar dacă producția mendelssohn-iană în sau pentru genul dramatic este una de tinerețe şi puțin cunoscută, ea evidențiază un deosebit talent în trasarea portretelor sonore pe care le vizează. A urmat celebrul *Concert pentru vioară în mi minor op.64* în interpretarea violonistului rus **Boris Brovtsyn**, aflat pentru prima dată în România. Pe podiumul Ateneului temele lui au răsunat de nenumărate ori de-a lungul timpului, sub arcuşul unor violonişti intrați deja în legendă…şi totuşi Boris Brovtsyn a reuşit să re-aducă acel suflu plin de ardoare imprimat de şcoala lui David Oistrach, dublat de extraordinarele sale calități native: muzicalitate desăvârşită şi uşurință tehnică; mâinile sale pluteau pe vioară, deşi numai cunoscătorul ştie câtă tensiune şi energie este dirijată în degete pentru a stăpâni la un asemenea grad velocitatea şi presiunea arcuşului în vederea realizării delicatelor schimbări timbrale şi fineții *pianissimo*-ului. Boris Brovtsyn este un violonist care trăieşte intens fiecare sunet emis pe instrumentul său de mare calitate (*la sonorité du violon est la sonorité du violoniste*, spunea odată un mare luthier). Frazarea sa, de o mare subtilitate este efectul îmbinării sensibilității cu ştiința de a sugera schimbări agogice fără a părăsi impulsul inițial al fluxului muzical. Pe suprafața unei singure trăsături de arcuş, care uneori pare fără sfârşit, se petrec mai multe „evenimente" care sunt realizate printr-o conducere inegală a vitezei acestuia, corelată cu presiunea şi cu vibrato. Rezultatul este plastic, elegant şi extrem de expresiv. Finalul concertului, *Allegro molto vivace* cu prima temă scherzando a evoluat cu bravură într-o perfectă suprapunere cu instrumentele de suflat, care îl însoțeau pe aceeaşi schemă ritmică dificilă. Pasajele figurate, perlate ale lui Brovstyn aruncau scântei în contrapunct cu tema a II-a, foarte lirică a suflătorilor, moment absolut genial al construcției concertului. Toate cadențele,

Boris Brovtsyn

de la cea mare, din partea I-a şi cele mai micuțe, integrate în text s-au desfăşurat cu mare virtuozitate. Şi dacă nu fusese de ajuns, solistul a oferit un bis scris de compozitorul belgian Eugène Ysaÿe, *Chant rustique*, o temă cu variațiuni din ce în ce mai complexe nu numai tehnic dar mai ales muzical, motiv pentru solist să-şi demonstreze întreaga bravură pe un text aparținător stilistic universului francez deosebit de rafinat. Pentru violonişti a fost „o seară miraculoasă". Ca fost violonist, neobositul Sir Neville Marriner i-a asigurat un acompaniament de excepție.

Un altfel de Beethoven

Există concerte la care mergi la sigur. Ele sunt cele în care cântă orchestre catalogate de specialişti şi melomani drept printre cele mai bune din lume şi sunt conduse de vrăjitori ai baghetei, dirijori celebri ai lor sau ai altor orchestre de elită, cu care rezonează împreună într-un mod special şi răspund stilistic, cu toată participarea afectivă la recrearea şi redarea partiturilor din program. Mergi la sigur pentru că le-ai mai întâlnit, le-ai mai ascultat, te-au impresionat, te-au emoționat şi au dăruit prin interpretarea lor, acea bucurie, mereu împrospătată de a te conecta cu universul particular al fiecărui compozitor cântat. Dar, din când în când, chiar şi când mergi la sigur, apar surprize. Surprize bune, surprize rele sau pur şi simplu surprize. Iar ele sunt oferite îndeobşte de solist. Aşa s-a întâmplat sâmbăta 21 septembrie, când am mers la sigur la Sala Mare a Palatului. Îl aşteptam cu nerăbdare, mai ales că atât orchestra cât şi dirijorul, de câte ori am avut ocazia să-i ascult, m-au impresionat şi mi-au oferit trăiri deosebite. Nu o să mă opresc acum la ei, mai ales ca sunt de notorietate, excelentele calități din toate punctele de vedere ale orchestre Royal Concertgebauw Amsterdam, cât şi a dirijorului ei Mariss Jansons. Voi zăbovi puțin doar asupra surprizei pur şi simplu: pianistul Emanuel Ax. El a tălmăcit *Concertul nr. 3 pentru pian şi orchestră* de L. van Beethoven atât de inedit şi total diferit, pe de o parte de nouă modă, conform căreia trebuie să cânți foarte tehnic, curat, foarte tare şi dacă se poate fără participare emoțională, modă în care din păcate au picat destui participanți la importante eveni-mente, ca Festivalul Internațional ,,George Enescu" sau Proms-ul londonez, iar pe de altă parte, de tot ceea ce eram obişnuiți ca muzicieni să auzim. El a relevat, desigur nu singur, ci împreună cu această orchestră minune, care nu i-a fost doar acompaniator, ci şi partener egal în povestea cântată, un altfel de Beethoven. Un Beethoven rafinat, elegant, dantelat, foarte romantic, chiar zâmbitor, vioi, dansant, uşor superficial şi foarte puțin dramatic, spre final. M-a surprins. Prea eram familiari cu Beethoven titanul, cu un Beethoven dramatic, vulcanic, trist sau revoltat, cu un Beethoven a cărui calitate tulburătoare, este forța ce o are de a-ți răscoli, de a-ți transmite acele stări sufleteşti profunde, de care el însuşi e stăpânit. În fond a fost şi el un om. A iubit, a zâmbit, a glumit, s-a amuzat şi din când în când probabil şi-o fi permis să vadă cum e să fi superficial. Aşa l-a înțeles şi în orice caz aşa l-a cântat Emanuel Ax. Iar performanța sa pianistică: cu multe nuanțe gingaşe, fine, delicate, cu note perlate, curate, a subliniat această inedită latură a compozitorului. Am mers la sigur la acest concert. Dar, am avut şi o surpriză pur şi simplu. Pentru că nu e de aici de colo şi nici la îndemână să auzi un astfel de Beethoven.

Emanuel Ax

Frumusețea începutului

Anul acesta, interpreții „Pieții festivalului", au fost o revelație. Mândrii, talentați, bucuroşi, fără angoase şi afaniseli, neatinşi de curente obscure, recunoscători că şi-au găsit şi meritat locul pe afişul imens ce poartă numele marelui George Enescu, ei au cucerit auditoriul. Elevi ai şcolilor şi liceelor de muzică, studenți ai Universității de muzică din Bucureşti şi ai conservatoarelor din țară - foarte mulți la număr - au umplut cu bucuria lor de a dărui muzică de şi cu calitate, acel spațiu ce leagă, nu numai la propriu, cele două săli importante unde au avut loc concertele grele: Ateneul şi Sala Mare a Palatului. De-a lungul anilor, am mai văzut muzică în spații libere: la Viena, la Bruxelles, la Zürich, la Londra, dar aici, ceea ce am urmărit afară, mi s-a părut absolut special. Deşi totul se desfăşura pe sunete de claxoane, în fața unui public care venea şi pleca, unii cu cate un pateu şi o bere în mână, asta chiar nu a contat.

Nu a contat pentru că cine a trebuit să-i asculte erau acolo: melomani cultivați, profesori, muzicologi, critici, impresari, de aici sau din lume. Şi aplaudau, se entuziasmau, lăcrimau, se emoționau, în fine, trăiau momentul. Nu a contat nici căldura sau frigul, ploaia sau vântul ce făcea să danseze, de fapt chiar să zboare de-a dreptul partiturile sau stimele, pentru că cine a trebuit să-i asculte erau acolo şi i-au admirat. Ca să-l citez pe Alexandru Odobescu care scria la începutul celebrului sau Pseudokineghetikos (pentru cine nu ştie - Fals tratat de vânătoare) „et in Arcadia ego", adică „si eu am fost in Arcadia", adică în paradis. Păstrând proporțiile, Piața George Enescu din timpul acestei ediții a festivalului cu acelaşi nume, a fost un Paradis sonor, un Paradis al candorii şi emoției neîngrădite. Pe lângă calitățile interpreților, parcă, de la an la an, din ce în ce mai complexe şi mai vulcanice, pe lângă curajul şi încrederea în abordarea unor partituri celebre de Mozart, Brahms, Beethoven, Grieg, Paganini, Bach, etc, de mare dificultate tehnică şi artistică, executate nu de puține ori impecabil, ei, tinerii, elevi şi studenți, au demonstrat odată în plus, dacă mai era nevoie, şi cred că era, ca Muzica poate fi slujită oriunde, cu condiția să o simți şi să o poți transmite semenilor. Mulți dintre ei au putut. Sigur, că după elevi şi studenți, în fiecare seară urmau ori filme documentare despre George Enescu sau ediții precedente ale festivalului, ori, de cele mai multe ori,

concerte şi recitaluri ale unor formații şi artişti profesionişti din țara şi străinătate, întregind astfel tabloul unor evenimente de excepție în aer liber. Atât cât am văzut, mie mi-a plăcut nespus. Iar faptul că recitalurile şi concertele s-au desfăşurat pe un podium foarte bine construit şi cu locuri în audiență de cel puțin două sute de scaune, adaugă o notă bună şi serioasă organizatorilor ce merita felicitați.

Ceea ce scria Odobescu la începutul celebrului său Pseudokineghetikos, „et in Arcadia ego", s-a potrivit mănuşă pe piața festivalului pentru că, nu? şi eu am fost în Paradis. În Paradisul unor tineri de vârste diferite care au trezit emoții şi le-au făcut să vibreze în sufletele noastre prin tălmăciri personalizate, dar curate şi de puternică rezonanță a muzicii unor mari compozitori din marea istorie.

Pagina de **Doina MOGA**

Câmpina, stagiunea muzicală 2012-2013

Cornelia BRONZETTI

Stagiunile muzicale câmpinene inițiate şi organizate, începând din 1990, de Societatea Filarmonică din Câmpina şi Asociația Culturală "Sempre Concerto", împreună cu Primăria Municipiului, Casa de Cultură „Geo Bogza", Parohia "Sfântul Nicolae" şi Muzeul memorial "B.P. Haşdeu", constituie pentru melomanii câmpineni şi din oraşele învecinate momente de mare bucurie.

Bienal (următorul în 2014), se adaugă vieții muzicale, Concursul internațional de Vioară "Cornelia Bronzetti" (până la 21 de ani) şi anual are loc Concursul Național de pian, pentru copii.

Astfel există permanent în Câmpina evenimente muzicale oferite de artişti consacrați de renume internațional, români şi străini, precum şi de vârfuri interpretative ale generației tinere din mai multe țări, laureați de concursuri naționale şi internaționale, elevi şi studenți cu premiul 1 şi la Concursul Internațional din Câmpina.

Primul concert simfonic, din stagiunea care s-a încheiat în organizarea Societății Filarmonice din Câmpina, a avut loc sâmbătă 3 octombrie 2012 ora 12 în Sala mare a Casei de Cultură " Geo Bogza" sub bagheta dirijorului Andrei Iliescu cu un program "W.A. Mozart", având ca solişti pe Viniciu Moroianu în *Concertul pentru pian şi orchestră nr. 27 în Si bemol major*, pe violoniştii Corina Bura şi Ladislau Csendeş în *Concertone p. 2 viori şi orchestră în Do major* şi pe cântăreața Ştefana Tiron în *"Laudate Domine " pentru soprană şi orchestră*.

Viniciu Moroianu

Cel de al doilea concert simfonic, în aceeaşi organizare, a adus pe scena sălii mari a Casei de Cultură, "Geo Bogza", luni 8 aprilie 2013, o orchestră formată din studenți ai Universității Naționale de Muzică din Bucureşti, care sub bagheta dirijorului Dumitru Goia, şi a studenților clasei sale de master "Dirijat Orchestră", Bianca Oprea, Răzvan Apetrei şi Rebecca Mihai. Soliştii concertului au fost pianistul Viniciu Moroianu, în *Concertul nr. 2 în Si bemol major* de L. van Beethoven şi violoncelistul Radu Croitoru în *Concertul nr. 1 în Do major* de J. Haydn.

Programul a mai cuprins Uvertură la Operă *"Bastien şi Bastienne"* de W.A. Mozart şi *Simfonia nr. 5 în Si bemol major* de Fr. Schubert. Prin acest concert aniversar, Societatea Filarmonică din Câmpina a sărbătorit 23 de ani de la înființare, în 1990.

Ultimul concert, cu orchestră de cameră, a avut loc la 18 mai 2013 ora 12, când sub bagheta dirijorului Alexandru Ganea, a concertat în aceeaşi sală, Orchestră de Cameră, "Universitaria", având ca solist pe violonista Cornelia Bronzetti. Programul concertului a cuprins: W.A. Mozart - *Divertimento în Re major KV. 136*, A. Vivaldi - *Concert în Si bemol major op. 4*, *"La Stravaganza" pentru vioară şi orchestră*, G.Ph. Telemann - *Concert în Si bemol major pentru vioară şi orchestră de coarde* şi J. Haydn - *Simfonia nr. 49 în fa minor Hob. 1:49 "La Passione"*, concert foarte apreciat de public.

Deasemeni foarte apreciat de melomanii câmpineni a fost şi concertul violonistei Alexandra Bobeico, care a cântat, acompaniată de pianista Clementina Ristea Ciucu, în 2 iunie 2013 la Parohia "Sf. Nicolae". Programul tinerei violoniste (laureată a multor concursuri naționale şi internaționale, între care şi Câmpina), a cuprins lucrări de J.S. Bach, N. Paganini, P. Sarasate, G. Enescu, H. Vieuxtemps, lucrări pe care, le-a cântat la Praga şi în Cehia, invitată la decernarea Marelui Premiu "Concertíno - Praga", pe care l-a obținut, ca reprezentantă a României în 2013.

Dintre laureații cu premiul 1 şi premiile speciale la Câmpina, violonişti, care au în palmares încă multe recunoaşteri pe scene de concert şi concursuri în România şi Europa şi care au susținut concerte la Câmpina, Sinaia (Muzeul memorial G. Enescu) şi Filarmonica "G. Enescu" (saLa mică) în cadrul ciclului "Concertele de marți" pentru tineri interpreți de valoare, violonista Darya Varlamova din Minsk - Belarus a revenit şi la Câmpina 21 aprilie, şi Ateneul Român (Sala mică), 23 aprilie 2013.

Împreună cu pianista Zhanna Varlamova, Darya aduce un omagiu lui G. Enescu, ambele interprete, prin cântul sensibil, visător, dramatic, povestitor, ardent, pasionat, cu o mare forță de expresie, cum şi-ar fi dorit compozitorul însuşi în *Sonata a 3-a în la minor* (în caracter popular românesc). Interpretele au intuit şi realizat capodopera enesciană în cele mai mici amănunte, cu o maximă acuratețe instrumentală şi o infinită paletă de tuşeu, culori, timbre şi nuanțe ale sunetului, proprii numai marilor interpreți. Maturitatea interpretativă a Daryei Varlamova este impresionantă pentru cei 19 ani ai ei. *Sonata* de Debussy şi *Poemul* de Chausson au fost cântate cu o profundă ştiință a stilurilor şi a mijloacelor de expresie instrumentală, care, la ambele piese solicită, în special, imaginația violonistului şi o mânuire abilă în cele mai mici detalii a instrumentului. Saint-Saëns - Ysaÿe, studiul în formă de vals, a încheiat acest program, care, într-o interpretare de excepție a celor două muziciene, a captivat publicul din Câmpina, Sinaia şi Bucureşti, printr-o ținută muzical - instrumentală de cel mai înalt nivel.

Ultimul concert din stagiunea câmpineană 2012-2013 a avut loc la Parohia "Sfântul Nico|ae" în 30 iunie ora 17 şi a fost susținut de tânărul violonist Andrei Radu din Târgovişte împreună cu pianista Olga Babadjan. Între cele 28 de premii naționale şi internaționale obținute în România şi Italia, se numără 7 premii 1, între care Concursul de la Câmpina şi Olimpiada națională de interpretare 2013.

Programul concertului cameral a cuprins sonate şi piese de J.S. Bach, G. Tartini, W.A. Mozart, N. Paganini, H. Wieniawski, G. Enescu, B. Bartok şi a constituit o piatră de încercare pentru un tânăr de 16 ani. Andrei Radu are posibilități nelimitate, interpretativ şi instrumental. Analiza muzical - instrumentală şi finisarea amănuntelor este impresionantă pentru vârsta lui, ceea ce mă determină să cred că evoluția sa, ca interpret, va fi constant ascendentă.

Programul foarte greu şi lung a fost, împreună cu distinsa pianistă şi organistă, Olga Babadjan, realizat foarte frumos în cele mai mici amănunte. Cred că, în contact permanent cu toate stilurile muzicale şi în aparițiile scenice susținute, Andrei Radu se va împlini ca muzician şi violonist matur.

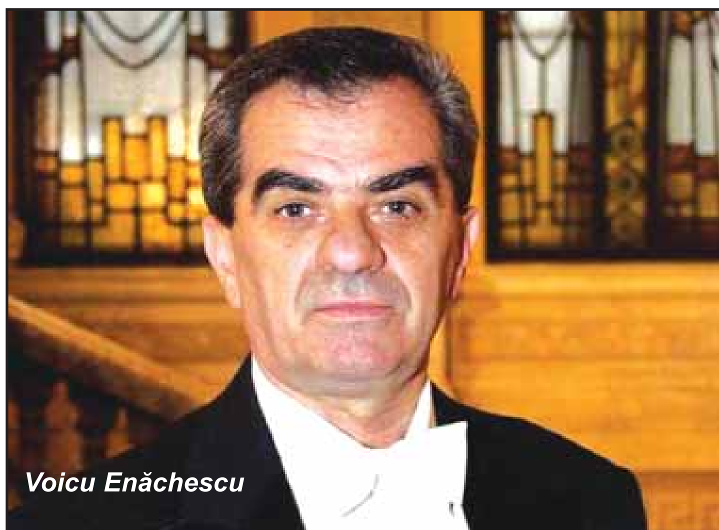
În rândurile de mai sus am încercat, în măsura participării sau ascultării unor concerte, să prezint o parte a stagiunii muzicale din Câmpina, care însă a mai cuprins manifestări frumoase, foarte apreciate de melomani, pe care nu le-am putut asculta şi cuprinde.

Adunarea Generală a Asociației Naționale Corale din România

Al. I. BĂDULESCU

Continuând o frumoasă tradiție, în zilele 15-16 iunie ac., în municipiul Constanța, a avut loc cea de-a 23-a ediție a Adunării Generale a Asociației Naționale Corale din România, organizație afiliată la Federația Corală “Europa Canta”.

Cu doi ani în urmă, la Adunarea Generală ce a avut loc în orașul Marii Uniri şi al Reîntregirii Neamului - Alba Iulia, a fost ales noul comitet director, în funcția de preşedinte fiind reales dirijorul şi fondatorul prestigioasei formații corale de cameră Preludiu, Voicu Enăchescu, directorul Centrului Național de Artă “Tinerimea Română”.

Voicu Enăchescu

Înființarea acestei asociații cu 23 de ani în urmă a fost o lăudabilă inițiativă, dar şi o vitală necesitate pentru a impulsiona - în noile condiții social-politice din țara noastră după revoluția din decembrie 1989 “continuitatea activității corale din România, afirmarea valorilor interpretative şi de creație muzicală atât în țară, cât şi în străinătate”.

Cea mai recentă dovadă în acest sens este organizarea celei de-a treia ediții a stagiunii corale bucureştene “Paul Constantinescu”, ce a cuprins un ciclu de peste 30 de concerte corale de înaltă ținută artistică, cu un repertoriu variat şi reprezentativ din marea creație corală, clasică şi contemporană românească, concerte ce au avut loc în Aula Palatului Cantacuzino, pe scena Studioului “George Enescu” a Universității Naționale de Muzică din Bucureşti şi în diverse locaşuri de cult din capitală, dar şi din țară.

În darea de seamă prezentată de preşedintele Asociației - dirijorul Voicu Enăchescu - au fost aduse în prim-plan o seamă de manifestări şi activități de rezonanță - pe lângă continuarea stagiunii de concerte “Paul Constantinescu”, printre care: participarea Asociației la organizarea şi susținerea unor evenimente muzicale corale de pe teritoriul țării, printre care: Festivalul Coral Internațional “D.G. Kiriac”, ce se desfăşoară de peste două decenii în oraşul Piteşti; Festivalul Coral Internațional “Ioan D. Chirescu” - inițiat de oficialitățile locale din oraşul natal al ilustrului compozitor - Cernavodă - aflat în prezent la cea de-a 31-a ediție; Festivalul Coral “Timotei Popovici” de la Caransebeş; Festivalul Coral Internațional “Pastorala” din municipiul Focşani; Reuniunea Corală “Valentin Băințan” din zona Maramureşului; Festivalul Coral “Cu noi este Dumnezeu”, ediția a 22-a, de la Orăştie şi multe altele.

O importantă realizare a conducerii Asociației este tipărirea unui excepțional Buletin informativ care a ajuns în acest an la numerele 19-20 (editor Alina Pârvulescu), prilej de a cunoaşte direct o seamă de activități de referință ce au loc în domeniul promovării muzicii corale - arta cea mai intim legată de viața omului, dar şi despre unele evenimente ce au loc pe plan extern sau în activitatea membrilor Asociației.

Lucrările Adunării Generale s-au desfăşurat în superba sală de protocol a Casei de Cultură a Sindicatelor din municipiul Constanța şi au fost onorate de Î.P.S. Teodosie, Arhiepiscopul Tomisului, care, în calitate şi de vicepreşedinte al Asociației, a investit, prin neobosita sa activitate de promovare a muzicii corale religioase şi laice în zona Dobrogei şi nu numai, imensa sa dragoste şi pasiune pentru această comoară a vieții noastre spirituale, punând la dispoziție întreaga asistență, sprijin şi din punct de vedere financiar.

În final, preşedintele ANCR - Voicu Enăchescu a înmânat două diplome: o diplomă de excelență Î.P.S. Teodosie, arhiepiscopul Tomisului - pentru excep-ționala sa activitate de sprijinire a mişcării corale româneşti, religioase şi laice din zona Dobrogei şi prof. dr. Al.I. Bădulescu pentru întreaga sa activitate “care dacă ar trebui să o prezentăm, prin tot ceea ce a realizat în cei peste 60 de ani nu numai în domeniul muzicii, dar şi în celelalte sectoare ale culturii şi artei din fosta regiune Ploieşti şi județul Prahova, ar trebui să mai rămânem aici una-două zile”.

Programul consfătuirii din prima zi s-a încheiat cu un superb concert coral susținut de formația corală a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de diaconul Iulian Dumitru, care a cuprins lucrări de referință din patrimoniul muzicii religioase, dar şi a celei laice, semnate de renumiții compozitori Ion D. Chirescu, Nicolae Lungu ş.a.

În cadrul întâlnirii finale, pe lângă cuvântul de învățătură rostit de I.P.S. Teodosie, solişti de excepție ai Corului Catedralei, Iulian Coman, Bartolomeu Trofin şi Alexandru C. au interpretat o seamă de bijuterii din creația noastră populară, adevărată comoară pe care, după cum afirma în perioada interbelică, cel mai mare muzician român, George Enescu, ne putem mândri, pe bună dreptate, în lume.

A fost, fără echivoc, o ediție importantă, care a constituit, pe lângă “un semnal de alarmă” îndreptățit, întrucât la nivelul județelor şi al țării, după 1990, numărul formațiilor corale din rândul adulților, dar şi al elevilor şi studenților a scăzut îngrozitor de mult (la ediția finală a Festivalului “Cântarea României” din 1989, numai din rândul aşezămintelor culturale, au fost prezente la etapa națională 265 de formidabile ansambluri corale, dar sperăm şi „un semnal de speranță” (Irina Odăgescu Țuțuianu) pentru întreaga noastră mişcare corală românească, cu importantă tradiție în cultura română şi în dialogul cultural internațional. Tuturor, sincere şi călduroase felicitări!

Diplome de excelență și o seară muzicală memorabilă

Mircea ȘTEFĂNESCU

Miltiade Nenoiu, Președintele Uniunii Muzicienilor Interpreți din România a programat la Aula Palatului Cantacuzino, în după amiaza zilei de 2 octombrie 2013, derularea unor momente de relevantă semnificație și tensiune afectivă, care au celebrat personalități de vârf ale culturii românești, și au pus în lumină tinere și valoroase talente de interpreți muzicali.

Moderatorul întregii seri a fost Miltiade Nenoiu, ale

cărui comentarii descinse din experiența sa solistică și pedagogică exemplară în arta fagotului și a formațiilor camerale de suflători, ca și din patrimoniul său poetic, au fost deseori aplaudate de public. În audiență se aflau numeroase personalități artistice marcante care au ridicat din start fervoarea și atmosfera festivă din sală.

Spun în titlu despre diplome de excelență și despre o seară muzicală care cu greu va putea fi uitată. Muzical, seara a fost marcată de momente care nu pot fi corolate decât cu elogii, pentru că s-au auzit interpretări ale unor instrumentiști de elită și compoziții ale unor mari maeștri, și mai ales, pe un alt etaj al performării, am ascultat un buchet de interpretări muzicale susținute de elevi și studenți bursieri ai Uniunii Muzicienilor Interpreți din România.

Diploma și medalia Membru de onoare al Uniunii Muzicienilor Interpreți din România au fost conferite: maestrului Ion Caramitru, actor de celebritate internațională, pictorului Sorin Ilfoveanu, maestru al penelului, o adevărată eminență în domeniu, academicianului Eugen Simion, personalitate marcantă și de înaltă responsabilitate pentru cultura națională și compozitorului Ulpiu Vlad, pentru meritele excepționale ale creației sale muzicale privită în ansamblul ei.

Premiul, Medalia și Diploma de excelență pentru întreaga activitate au fost conferite: artistului liric Titus Pauliuc, dirijorului Emil Simon, dirijorului Paul Staicu, solistului Nicolae Licareț, solistului Aurelian Octav Popa și solistului Dumitru Fărcaș.

Diploma și medalia pentru excelență acordată celor care au fost în programul ediției 2013 al Festivalului Internațional George Enescu, a fost atribuită tenorului Marius Vlad Budoiu, lui Voicu Enăchescu, dirijorul corului Preludiu, dirijorului de orchestră Tiberiu Soare, Cvartetului Voces, flautistului de mare succes Ionuț Bogdan Ștefănescu, dirijorilor, maeștri ai baghetei, Horia Andreescu și Cristian Mandeal și violoncelistului și dirijorului Marin Cazacu, pentru arta sa interpretativă care răspunde și celor mai severe considerații.

La acest moment, flautistul Bogdan Ionuț Ștefănescu a interpetat piesa **Syrings** de Claude Debussy într-o variantă de toată splendoarea. I-a urmat clarinetistul Aurelian Octav Popa, care a creat un moment de mare reușită prin redarea liniei melodice a știmei de prim clarinet din partitura părții a II-a din **Simfonia a II-a** de George Enescu, o pagină muzicală prezentată ca primă audiție absolută. La rândul său, compozitorul Ulpiu Vlad a oferit audienței înregistrarea lucrării sale „**De nuntă**", în interpretarea Corului de cameră Madrigal, dirijat de Dorel Pașcu Rădulescu, o muzică de o modernitate și o virtuozitate a scriiturii care duce spre viitor tiparele genului.

Diploma și medalia de merit pentru bursierii Uniunii Muzicienilor Interpreți din România, a fost acordată unor elevi și studenți din învățământul muzical și am avut satisfacția de a-i fi ascultat pe cinci dintre ei.

Pianistul Abel Corban a interpretat **Piesa de concert nr. 3** de Constantin Silvestri. El are un tușeu elaborat și de fină claritate, în plus și capacitatea de a se fi lansat de pe acum în depășiri de orizonturi.

Soprana Antonia Stancu, în liedul lui Nicolae Bretan **Stele-n cer**, pe versuri de Mihai Eminescu, ne-a dezvăluit o voce puternică și catifelată cu bogate posibilități de expresie.

Emilia Dorobanțu, în figurarea cântecului popular, cu glasul său percutant și învăluitor, a dat celebrei **Cine iubește și lasă**, din repertoriul Mariei Tănase și în **Doina**, din

Abel Corban, Cristina Ordean, Antonia Stancu, Felicia Gabriela Creciuc, Emilia Dorobanțu

repertoriul Mariei Lătărețu, măsura unei vigori și a unei trăiri impresionante.

Oboista Cristina Ordean a interpretat **Variațiunile** de A. Pasculi pe o temă din **Vecerniile siciliene** de Verdi realizând, muzical vorbind, un parcurs de admirat pentru precizia și figurarea textului muzical.

Felicia Gabriela Greciuc, oboistă de asemeni, a tălmăcit și ea cu talent și ardoare **Variațiunile** de A. Pasculi pe o temă din opera **Favorita** de Donizzeti, redându-le în culoarea lor originală.

Ceea ce s-a petrecut, în acea seară, rămâne pentru mine, și cred că și pentru mulți dintre cei care au fost prezenți, înscris puternic în memorie.

Un triumf

Ana-Maria SZABO
Marius GHERMAN

Muzica uşoară românească nu moare, aşa cum “nu mor caii când vor câinii”! Şi nici nu se predă, deşi după ce şi “Cerbul de aur”, şi Mamaia au sucombat, datorită unui management dezastruos, i se întrevedea un viitor sumbru, spre bucuria acelora care, la radio, în presă sau pe micul ecran nu contenesc a vorbi despre “dinozauri”, “muzică prăfuită”, “artişti depăşiţi”, intoxicându-ne cu toţi afonii şi toate siliconatele, sub genericul de ... “vedete”. Din fericire, oameni pasionaţi şi oficialităţi responsabile au edificat două manifestări de mare forţă la Brăila (Festivalul internaţional “George Grigoriu”) şi Medgidia (Festivalul internaţional “Dan Spătaru”), care oricum dominau peisajul genului chiar şi când festivalurile amintite anterior nu dispăruseră. Dacă la Brăila motorul manifestării este preşedintele C. J. Gheorghe Bunea Stancu, la Medgidia avem un primar energic şi riguros, Marian Iordache, care cinsteşte impecabil memoria Cetăţeanului de onoare al oraşului, Dan Spătaru, care de anul trecut are şi un bust în parcul din faţa casei de cultură “Lucian Grigorescu”, gazda festivalului. Dar meritul primarului este infinit mai mare, pentru că i-a sensibilizat pe cei doi miniştri liberali ai Culturii, Puiu Haşotti şi apoi Daniel Barbu, care au înţeles importanţa acestui proiect, şi anul acesta finanţat de Ministerul Culturii şi al Patrimoniului Naţional. Apoi a atras zece sponsori puternici, în frunte cu cel oficial, Lafarge Ciment, ca să nu mai vorbim de faptul că se bucură de susţinere parlamentară, spectacolele fiind onorate de prezenţa senatorului Nicu Moga şi deputatului Mihai Lupu, acesta din urmă înmânând în mod tradiţional Premiul organizatorilor. Dar pentru că, vorba poetului, toate aceste împliniri de excepţie (afişe, panouri

Sida Spătaru, D. Antonică, Marian Iordache

Selatin Kiazim

publicitare uriaşe, pliante, program de sală, expoziţie foto şi stand de carte Dan Spătaru, cazări de calitate, sunet şi lumini profesioniste, asigurate de Media Rent, recitaluri inspirate) trebuiau să poarte un nume, acesta

V. Polinska, D. Gheorghe, Nguyen Van Hung

este al tânărului director al festivalului, Daniel Gheorghe, un mare iubitor şi cunoscător de muzică uşoară. Admirator necondiţionat şi prieten al Mădălinei Manole, el a fost în umbra tuturor reuşitelor, dar a şi intrat în lumina reflectoarelor, de-a lungul anilor, în aplauzele publicului: a dansat cu Marina Florea, a cântat în duet o melodie de Dan Iagnov, iar anul acesta şi-a unit vocea cu aceea a Stelei Enache în neuitatul şlagăr “Să nu uităm trandafirii” de Florin Bogardo! Alături de Consiliul local Medgidia, organizatori au fost Radio România (co-producător) şi Asociaţia Naţională a Caselor de Cultură ale Sindicatelor, adevărat focar de cultură, reprezentată în juriu de secretarul general Ioan Cristea. Între partenerii media au figurat la loc de cinste TV Neptun (care a transmis în direct festivalul, jos pălăria, dar ne întrebăm de ce n-a făcut acest lucru TVR?), Radio România, “Actualitatea Muzicală” şi cotidianul “Ultima oară”.

Fuego

Timp de 3 zile Medgidia a trăit sub vraja cântecelor lui Dan Spătaru, care răsunau la difuzoare în piaţeta din faţa sălii. Odată intrat în foyer te întâmpina un mare panou cu însemnele festivalului, în faţa căruia te puteai fotografia, primind apoi imaginea imortalizată pe un... magnet de frigider! În sala cochetă, arhiplină seară de seară, pe scenă se aflau un decor atractiv şi un ecran pe care se proiectau afişul festivalului, fotografiile artiştilor şi evoluţia lor. Dar mai ales era acolo, ca şi la Brăila (din acest motiv “Cerbul de aur” şi Mamaia, chiar dacă ar mai exista, n-ar putea nici măcar să emită pretenţii!), excepţionala orchestră condusă de compozitorul Ionel Tudor (dirijor, claviaturi), cu instrumentişti de elită rodaţi în zeci de concerte cu big-band-ul Radio: Andrei Tudor (claviaturi), Eugen Tegu (chitară bas), Laurenţiu Zmău (tobe), Dan Pirici (percuţie), Marian Georgescu (chitară), “rockerul” Daniel Bouroşu (chitară), Dan Ioniţă (saxofon, percuţie), asistaţi de solistul Marius Văduva (sunet). Aceşti muzicieni remarcabili au orchestrat peste 75 de cântece, au repetat luni întregi, zi şi noapte, nu numai alături de cei

Pasha Parfeni

superbă fetiță blondă cu un costumaş demn de un star. Ei bine, urmărită cu emoție din sală de mama sa, Dana, fiica lui Dan Spătaru, şi de bunicuța Sida, a cântat fără greş "Trecea fanfara militară", pentru că nepoata marelui artist nu poate decât să-i calce pe urme!

Ajunşi la capitolul concurs, să vă prezentăm juriul, cu observațiile de anul trecut, notând că din păcate nu s-a ținut cont de ele: el este mult prea stufos (11 persoane) şi include doar un singur compozitor profesionist, membru al UCMR, ca să nu mai vorbim că este obligatoriu să nu lipsească un cântăreț cu experiență, din "generația de aur" a genului. Nu spunem că acesta ar fi motivul, dar şi la ediția actuală, ca şi anul trecut, s-a

Andrei Ciobanu

21 de concurenți, dar şi de vedetele Stela Enache, Fuego, Pasha Parfeni şi Aliona Moon, pe care le-au acompaniat în recitaluri. Iar rezultatul a fost unul demn de nota maximă cu plus! Şi era să uităm, le-au mai acompaniat în deschiderea festivalului pe câştigătoarea de anul trecut, Marcela Scripcaru (în prezent solistă a orchestrei Petre Geambaşu), şi pe Măriuca Dănilă, o

Măriuca Dănilă

greşit tocmai acolo unde nu trebuia, la câştigătorul Trofeului... Aşadar, juriul a fost compus din Voicu Enăchescu (preşedinte), Jolt Kerestely, Mirela Fugaru, Sida Spătaru, Titus Andrei, Pasha Parfeni, Andreea Andrei, Ionuț Dulgheriu, Alina Sorescu, Ioan Cristea, Daniela Daniel. Cum spuneam, odată cu trecerea timpului sau chiar a doua zi după încheierea concursului numele laureaților vor fi uitate, în schimb al deținătorului Trofeului va fi – dacă e cazul! - reținut. A fost oare Diana Antonică, 20 de ani, din Constanța solista care să domine concursul prin voce şi personalitate scenică (nemaivorbind că nici palmaresul

anterior, edificator, n-o recomanda)? Nici vorbă, dovadă şi primirea rece din partea publicului, care nu se înşeală niciodată. Unul din membrii juriului ne spunea că n-a primit nici o notă de 10 (!), dar că a reuşit să totalizeze un punctaj care i-a permis să se claseze prima, dar muzica nu e matematică, profesioniştii din juriu trebuie să se consulte şi să ajusteze aceste ierarhii reci. Nu numai pentru că a fost un concurs ce poartă numele unui mare cântăreț şi, în principiu cel puțin, se cuvine a se căuta un urmaş al acestuia, dar şi prin prisma evoluției sigure, dominate de o voce remarcabilă, opinăm că adevăratul câştigător al Trofeului este Selatin Kiazim din Constanța. Am mai scris despre acest tânăr de numai 17 ani, fiu şi nepot de muzicieni, care nu întâmplător a fost selecționat de exigentul Titus Munteanu pentru noua sa “şcoală a vedetelor” de pe TVR2, “Opt într-o barcă”. Premiul III a revenit titratului Andrei Ciobanu, 22, din Bacău, celelalte distincții revenind Ioanei Gherghina, 19, Bucureşti (Premiul publicului, stabilit prin buletine de vot), Roberta Orrù, 33, Italia (Premiul organizatorilor), Alessandra Bene, 22, Italia (Premiul ANCCSR), Rodica Elena Tudor, 23, com. Mărginenii de jos (Premiul Arhiepiscopiei Tomisului), Iulia Manolache, 18, Bârlad (Premiul “Cornel Fugaru”), Alexandru Tărîțeanu, 20, Ucraina (Premiul Cetățeanului de onoare Elena Frîncu), Viktoria Polinska, 32, Rusia (Premiul “Actualitatea Muzicală”), Alexandra Şipoş, 18, Bucureşti (premiul special constând într-o înregistrare gratuită în studioul “Midi Sound”, cu Jolt şi Andrei Kerestely). Două observații se impun, prima legată de R. E. Tudor, solistă cu palmares impresionant, în care figurează şi Trofeul Mamaia. După câte am înțeles de la organizatori, ea n-a respectat programul de repetiții, dar din păcate a desconsiderat Gala laureaților şi fața bisericească reprezentând Arhiepiscopia, venind în haine de stradă şi refuzând melodia care îi adusese importantul premiu! Pe viitor este de dorit să se prevadă în regulament limitarea prezențelor în finală la două, precum şi introducerea unei distincții recompensând cea mai bună interpretare a unei piese lansate de Dan Spătaru (încă o dată, “Ştrengarul” NU este piesă românească, nu trebuie admisă ca atare!). A doua observație se referă la strădania multora din concurenți de a-şi forța corzile vocale la maximum: nu trebuie să țipi, să urli, să răcneşti din toți rărunchii pentru a dovedi că eşti bun, muzica înseamnă şi sensibilitate, nuanțare, gingăşie şi

Iulia Manolache

Aliona Moon alături de Ionel şi Andrei Tudor

chiar şoaptă uneori (vă aduceţi aminte cum au triumfat elveţienii de la Aliose la Brăila?). Ei bine, aceasta a fost lecţia predată de micuţul (ca statură, fiindcă are 31 de ani) Nguyen Van Hung din Vietnam, care a ridicat sala în picioare (a fost doar la un singur vot de a cuceri şi Premiul de popularitate, pe care-l merita!) cântând, acompaniat doar de pian, "Noapte bună, Bucureşti!" de Temistocle Popa, el fiind distins cu premiul II. Dintre ceilalţi am mai fi văzut-o în palmares pe scenica şi talentata Mihaela Mihăilescu, 18, Călăraşi. Ca de obicei, delegaţia italiană de la casa de discuri Roxy Music (Rocco Palazzo, Franco Ianizzi) a fost numeroasă, ea incluzând şi o solistă din Ucraina, dar toţi cei patru solişti au cântat... aceeaşi melodie din repertoriul lui Spătaru. Or, aşa cum s-a dovedit, muzica uşoară românească este diversă şi frumoasă, oferind numeroase posibilităţi de alegere. Astfel, s-au cântat, uneori cu un parfum nostalgic, compoziţii semnate Temistocle Popa, Edmond Deda, George Grigoriu, Gelu Solomonescu, Ion Cristinoiu, Cornel Fugaru, Şerban Georgescu, Alexandru Imre, Jolt Kerestely, Marius Ţeicu, Marcel Dragomir, Ionel Tudor, Andrei Kerestely, Dan Dimitriu, Andrei Tudor, Dan Iagnov, Cristian Faur, Pasha Parfeni, Mihai Ogăşanu, Sfera.

Stela Enache, D. Gheorghe

În ce priveşte recitalurile, festivalul de la Medgidia a fost lăudat până în prezent, pe drept cuvânt, pentru că a fost singurul circumscris consecvent ariei muzicii uşoare şi mai ales pentru că au fost invitate mereu numele de calibru ale genului, unele, cu un succes imens, chiar din zona de legendă (Marina Voica, Alexandru Jula, Pompilia Stoian). Când ai un concurs de muzică uşoară tradiţională ni se pare firesc să ai şi recitaluri de acelaşi gen, oferind tinerilor concurenţi modele pe măsură, şi nu rock, dance, folk, hip-hop, pentru că acestea au publicul lor, manifestările lor. Anul acesta la Medgidia s-au făcut unele concesii care sperăm că au fost doar scăpări şi nici măcar n-au adus afluenţă de public, din contră! S-au detaşat, ca de fiecare dată, acele recitaluri susţinute "live", alături de orchestra Ionel Tudor. Fuego a făcut o demonstraţie de îmbinare a muzicii cu actoria, demonstrând convingător că nu întâmplător a fost distins la numai 36 de ani cu onorantul titlu de "Artist al poporului din Republica Moldova". Aşa cum el ne-a adus în dar... un măr al frumoasei toamne şi o parte din şlagărele de pe cele 27 de albume, Stela Enache a venit şi ea cu multe surprize. Înafară de Daniel Gheorghe, de care am amintit, a avut alături în câteva melodii adorabila trupă de dans modern "Pescăruşii Fantasy" a casei de cultură "Ioan T. Roman" din Medgidia. Stela Enache n-a ocolit nici unul din şlagărele, reluate în cor de întreaga sală, semnate de Florin Bogardo (cele mai multe), Jolt Kerestely sau Dan Stoian: "Ani de liceu", "Să nu uităm să iubim trandafirii", "Dimineţile mele", "Cum e oare?", "Un miracol", "Luna cântă samba", "Grea e dragostea", cărora le-a adăugat câteva celebre evergreen-uri. Câştigătoare în urmă cu doi ani a concursului "Dan Spătaru", basarabeanca Aliona Munteanu a devenit... Moon şi a reprezentat în 2013 Republica Moldova în finala Eurovision (devansând, fireşte, România!); cu feminitate şi eleganţă a adus un omagiu lui Spătaru, dar ne-a reamintit şi piesa de la Eurovision, "O mie", de Pasha Parfeni, pe versuri de Iuliana Scutaru (frumoasa textieră se afla de altfel în sală). Tot alături de formaţia Ionel Tudor, recitalul ei a avut şi un dinamic P. S., în compania lui Pasha Parfeni, greu de recunoscut cu papion. Fostă colegă mulţi ani cu Dan Spătaru la ansamblul "Tinerimea română", Silvia Dumitrescu a fost aşa cum o ştim şi ne-o dorim mereu: modernă, neconvenţională, plină de antren, hit-urile ei, semnate Adrian Enescu, Doru Căplescu, Florin Ochescu făcând deliciul publicului. Ea a avut-o invitată pe eleva sa de 13 ani, Andreea Stoenescu. Celelalte recitaluri i-au avut ca protagonişti pe Pavel Stratan (în maniera obişnuită, cu vocea Cleopatrei pe bandă la câteva piese), Lora şi Antonia; aceasta din urmă a întârziat mult şi şi-a cântat puţinele piese proprii. Finalul n-a fost, din acest motiv, apoteotic, dar a fost compensat de cocktail-ul de zile mari la care s-a cântat şi s-a dansat pe rupte, în frunte cu primarul, nemaivorbind de baclavalele doamnei Sultana şi plăcintele basarabene ale Mariei Paladi, dar la care n-au venit cei supăraţi că n-au luat cine ştie ce premii mari. Rău e să nu ştii să pierzi, păcat să nu profiţi de tinereţe şi să te bucuri de viaţă – o lecţie pe care italienii ne-au oferit-o cu generozitate! (Foto: Momentos)

În țară

Sighişoara

Festivalul Hameiului din Transilvania (Transylvania Hop Fest) a avut loc la Sighişoara, județul Mureş, dorindu-se a fi "SeptemberFest" al Transilvaniei. Doritorii au avut parte, pe lângă bere, de produsele meşteşugarilor locului, mâncarea tradițională germană şi de spectacole ale unor formații rock şi artişti folk: Alternosfera, Rezident Ex, Byron, Luna Amară, Grimus, Fără Zahăr, Ducu Bertzi, Nicu Alifantis, Adrian Ivanițchi, Ana Maria Georgescu, Rotilos, Gentian. Concertele au avut loc pe două scene: una în Piața Mare din Cetatea Medievală, iar cealaltă în zona Centrul istoric de jos.

Adrian Ivanițchi

Câmpulung Muscel

Aici s-a desfăşurat cea de-a 20-a ediție a unui festivalul-concurs de tradiție - Posada Rock 2013. Pe scena amplasată pe stadionul municipal au evoluat opt formații cunoscute şi 12 trupe tinere. Formațiile prezente în concurs - CAMERA 101, ERASE, MASKED TOYS (Bucureşti), CRIMENA (Craiova), ELENDIL (Târgu Mureş), FOCURI (Roman), GREENISH (Galați), RADICAL ACOUSTIC (Baia Mare), SHADOWSAIL, SINFOLD, SYNETIC (Cluj-Napoca), THE KRYPTONITE SPARKS Palmares: Marele Premiu – FOCURI (1000 de euro plus o şedință foto profesională oferită de Art Photo Studio în valoare de 1000 de euro), Locul I MASKED TOYS (600 euro), Locul II – SHADOWSAIL (300 euro), Locul III SYNETIC - 100 euro. Mențiuni - The Kryptonite Sparks (Botoşani), Radical Acoustic şi pentru cel mai bun toboşar Premiul "Cristian Mărgescu" - Răzvan Anton (The Kryptonite Sparks). Recitaluri: Up to Eleven, Nişte Băieți Z.O.B. L.O.S.T Goodbye to Gravity, Luna Amară. În ultima seară au cântat, formațiile câştigătoare, după care un recital-surpriză cu patru dintre membrii juriului plus Simona Abrudian, solista formației Awake, apoi recitalurile Tagma, grupul sibian fiind câştigătorul locului I la Posada 2012 şi Vespera. Festivalul a fost organizat de Asociația Rock Culture, în colaborare cu primăria Câmpulung Muscel şi cu sprijinul Ministerului Culturii.

Bucureşti

Asociația Mişcarea de Rezistență şi ArCuB au organizat cea de-a treia ediție a Galei Folk You! Florian Pittiş: trei zile în Centrul Vechi, pe strada Franceză, cu intrarea liberă. Au evoluat: Zuralia Orchestra, Mircea Vintilă, Marius Bațu, Emeric Set, OCS, Taxi, Vama, Adrian Sărmăşan, Dinu Olăraşu, Zoia Alecu, Alina Manole, Les Elephants Bizarres, Ducu Bertzi & Mihai Neniță, Florin Chilian, Nicu Alifantis, Maria Gheorghiu, Paula Seling Band, Cristi Minculescu & Nuțu Olteanu Supergrup, Ada Milea & Bobo, Alexandru Andrieş & Co., Kumm, Rona Hartner & DJ Tagada feat. Zuralia, Vița de Vie, Baniciu – Kappl – Lipan & Friends.

Timişoara

Festivalul PLAI, realizat 100% de voluntari, susține, propune şi încurajează multiculturalitatea şi diversitatea. Consulate, ambasade, institute culturale au venit aici, aducând fiecare ce a considerat că trebuie, în primul rând, să se ştie despre poporul şi cultura lor. A ufost teatru, arte plastice, carte, fotografie, film, workshop-uri pe diverse teme, forme artistice variate, mai mult sau mai puțin convenționale, artă tradițională. A fost a 8-a ediție. Ca şi anul trecut, s-a contactat un artist rezident - Maïa Vidal (SUA), apoi Zaz - tot pentru prima oara în România, devenită noua voce a Franței, a revenit Patrice - combinație de pop reggae, funk, soul, rock, Vieux Farka Touré (Mali), urmaşul celebrului

Ada Milea

Ali Farka Touré, Baba Zula(Turcia), formația Nuevo Tango Quintet Nuevo feat. Marili Machado. Festivalul PLAI 2013 a fost găzduit de Muzeul Satului Bănățean, organizat de Asociația Culturală Sunet Ambianță Timişoara şi Casa de Cultură a Municipiului Timişoara, în parteneriat cu Institutul Cultural Român, Consiliul Județean Timiş şi Institutul Francez din Timişoara.

Made In TM (Muzica fabricată în Timişoara). Prima ediție a festivalului, o manifestare care îşi propune să coaguleze scena muzicală timişoreană, evenimentul desfăşurându-se la D'arc pe Mal .Organizatorii acestui festival au invitat timp de 3 zile pe cele două scene nu mai puțin de 18 trupe locale (30 de minute – timpul alocat fiecărei trupe): Arc Gotic, formată în 1992, Nomega, „trupa lui Bujor Hariga" – Ora H, Brum, Rubik's Cube, headlinerii primei seri - Implant pentru Refuz. Celelalte formații: The Case, Grave for Sale, Methadone Skyes, Misguided, Burning Table şi Sebastian Spanache Trio, Mădălin Luca, Sonatic, Secret Evil Project, Mere, Era Ticăloşilor şi JazzyBIT. Tot în cadrul evenimentului s-a dat startul unei curajoase inițiative de documentare a peisajului muzical timişorean – un proiect de lungă durată, care se va materializa într-o o arhivă online a muzicienilor, trupelor şi materialului discografic produs în oraş. Lansarea acesteia a fost marcată de o expoziție interactivă cu fragmente documentare despre muzica timişoreană a deceniilor trecute.

Marius Bațu

Dan CHIRIAC

Despărțiri

Este trist când vorbim de pierderea unui om de valoare aflat la vârsta senectuții, dar şi mai dureros când aflăm de dispariția unui artist tânăr. **Luiza Cioca**, solista de o mare frumusețe şi talent rar, a plecat dintre noi, răpusă de o boală necruțătoare, la numai 40 de ani, după o luptă plină de curaj de aproape 2 ani. Se stabilise de mai mulți ani în Elveția, unde devenise mama unui băiețel încântător, şi avea noi proiecte muzicale, între care continuarea colaborării cu Marian Ionescu, de la Direcția 5, care îi compusese câteva melodii inspirate. Originară din Oneşti, făcea parte din generația formidabilă de interprete de mare valoare plecate pe drumul succesului din acest oraş, alături de Loredana Groza, Carmen Rădulescu, Mioara Feraru, Anda Vaciu, Cristina Spătar. În muzica noastră uşoară a fost foarte bună prietenă cu Otilia Romea (la rândul ei stabilită în Franța, unde a primit şocată vestea morții bunei sale colege) şi cu Sanda Ladoşi. Luiza Cioca a cucerit numeroase premii la festivalurile naționale, impresionând prin sensibilitate şi gingăşie, preferința sa îndreptându-se către melodiile lirice, poetice. Din această cauză, în memoria iubitorilor muzicii uşoare rămân înainte de toate cântecele (unele interpretate, inclusiv pe micul ecran, în duet cu autorul) pe care i le-a compus, pentru un album de excepție, Dan Iagnov, în frunte cu piesa titulară, „Luisamour". La revedere, Luisamour, o să ne lipseşti!

Dar veştile întristătoare sosite de peste hotare nu se opresc aici. La Düsseldorf, în Germania, unde se stabilise cu mulți ani în urmă împreună cu familia, s-a stins din viață **Bujor Pokorny**. Înainte de 1989 a fost unul dintre cei mai valoroşi DJ din România, binecunoscut în toate discotecile din Bucureşti şi de pe litoral, ca şi din emisiunile radiofonice. Inginer de profesie, Pokorny a fost un mare cunoscător şi colecționar de muzică şi a plecat dintre noi cu puțin înainte de a deveni bunic, răpus şi el de o boală neiertătoare.

Caravana muzicii şi a dansului

Începând cu această vară, atunci când Caravana Catena a pornit la drum, artiştii-imagine au străbătut deja 12 oraşe şi au susținut spectacole în aer liber la Piteşti, Craiova, Timişoara, Sibiu, Braşov, Iaşi şi recent, la Călăraşi.

A. Enache, Free Deejays, Nico

Mii şi mii de spectatori din toată țara au cântat, au dansat şi i-au aplaudat pe Stela Popescu şi Alexandru Arşinel, pe Nico, Adrian Enache şi pe băieții de la Free Deejays - Bogdan Taşcău şi Rareş Varniote. Talentatul Bogdan Taşcău este un muzician complet, el fiind şi autorul imnului şi al „Horei" Catena. În horă, alături de spectatori şi de artişti s-au prins de fiecare dată şi reprezentanți ai ansamblurilor folclorice din marile oraşe.

Recitalurile susținute de soliştii de muzică uşoară, dar şi de marele actor Alexandru Arşinel, i-au purtat pe spectatori prin toate genurile muzicale, de la muzica uşoară românească şi evergreen-uri, la ritmurile pop, disco, rock&roll sau etno şi până la cele mai fredonate şi dansate piese ale anului. (**Oana Georgescu**, Foto: Sebastian Oros)

Marius Țeicu și colaboratorii săi

Andrada BĂLAN

Încă de la debut, activitatea muzicală a lui Marius

Țeicu s-a împărțit între compoziție, scenă, televiziune (atât ca interpret, cât și ca prezentator, de pildă la "Steaua fără nume"). Iată alăturat alte câteva imagini dintr-o carieră prodigioasă. O imagine din anul 1975 îl surprinde alături de regretatul George Grigoriu și de Marina Voica, cu ocazia înmânării artistei a unui prestigios premiu internațional – din partea revistei britanice "Music Week". În anul următor îl găsim în turneu, împreună cu Radu Goldiș, Margareta Pâslaru, Bebe Covercă, Ovidiu Lipan Țăndărică (la toate fotografiile numele sunt parcurse de la stânga la dreapta). Peste câțiva ani, Margareta Pâslaru (în statul New Jersey) și Radu Goldiș (în California) se vor stabili în SUA și vor continua colaborarea în câteva turnee de mare succes.

De altfel, însuși Marius Țeicu, în postură de pianist, dirijor și solist vocal, a străbătut America în câteva rânduri, în cadrul unor colective artistice alcătuite din artiști de valoare: în 1991 i-a avut colegi, între alții, pe Gabriel Dorobanțu și Elena Cârstea, iar în 1994, tot la Los Angeles, fotoreporterul a imortalizat grupul din care

mai făceau parte Alexandru Arşinel, Laura Lavric, Stela Popescu, Gabriel Dorobanțu şi Elena Cârstea. Acum aceasta din urmă îşi aşteaptă colegii la... ea acasă, pentru noi aventuri muzicale pe continentul american, deşi nici aici spectacolele pentru compatrioții noştri nu mai "merg" ca altădată...

Primul "Cerb de aur" românesc (IV)

Octavian URSULESCU

Continuăm cu amintirile legate de cariera Luminiței Dobrescu, cea dintâi câştigătoare a trofeului "Cerbul de aur" pentru țara noastră. Mica noastră istorie aduce în aceste pagini nume binecunoscute, întâmplări aproape uitate, dezvăluiri, plasându-ne într-o epocă fastă pentru muzica uşoară românească, când la Braşov erau organizate patru ediții ale unui festival internațional cum puține erau în lume. Concertele şi numeroasele apariții radio şi TV din intervalul 1966-1969, de care am amintit în episoadele anterioare, au determinat conducerea TVR s-o includă pe artistă în echipa ce avea să reprezinte România la a doua ediție a festivalului "Cerbul de aur", cea din 1969, celelalte interprete fiind Anda Călugăreanu şi Mihaela Mihai. Ele au intrat într-un "cantonament" serios, în maniera sportivă, pregătindu-se intens cu prof. Jean Bănescu de la Conservatorul "Ciprian Porumbescu", precum şi cu regizorii Alexandru Bocăneț şi Horea Popescu. De asemenea, organizatorii n-au precupețit nici o cheltuială (deci ar trebui să se înțeleagă că victoria s-a datorat atât valorii artistei, cât şi investițiilor făcute, neavând nimic de-a face cu politica, aşa cum au decretat tot felul de "comentatori" neaveniți, care nici nu erau născuți, poate, atunci), aducând-o de la Paris (directorul festivalului, Tudor Vornicu, lucrase mulți ani în Franța, în calitate de corespondent Agerpres, şi avea multe relații în această țară, aşa explicându-se numele mari din Hexagon invitate în recital la festival) pe Mireille Hartuch, profesoară la "Petit Conservatoire de la Chanson". Festivalul a avut loc între 5 şi 9 martie 1969 la Teatrul dramatic din Braşov. A fost o ediție foarte puternică, între cei 28 de concurenți numărându-se Roy Black (RFG) – premiul special al juriului, János Kóos (Ungaria) – premiul UCMR, Julio Iglesias (care n-a reuşit să intre în palmares!) - toți trei aveau să devină vedete de calibru, regretata Frida Boccara, o mare voce a Franței (mențiune şi premiul criticii), Jerry Rix (Olanda), Alison Wonder (Cheryl Clair) – Anglia, Renata Paccini (Italia), Danny Doyle (Irlanda), Serge Davignac (Belgia), Jacqueline Midinette (Elveția) – premiul de popularitate, Dagmar Frederic (RDG) şi Maia Rozova

(URSS) – premiile tinereții, Renate Kern (RFG), Aarno Raninen (Finlanda), Kaare Sundelin (Suedia), Margarita Dimitrova (Bulgaria), Stavro Shiailis (Cipru), Grant Frazer (Scoția), Charlotte Leslie Aiello (Luxemburg), Jacek Lech (Polonia), Bent Warburg (Danemarca), Slobodan Stefanovici (Iugoslavia), Ghiorghi Kordov (Bulgaria), Salvatore Vinciguerra (Italia). Pentru a vă da seama de dimensiunea uriaşă a manifestării, neegalată de edițiile post-decembriste, în ciuda bugetelor umflate, iată câteva dintre vedetele care au susținut recitaluri: Margareta Pâslaru (laureată la ediția anterioară), Juliette Gréco, Barbara, Cliff Richard, Gigliola Cinquetti, Frankie Avalon, Udo Jürgens, Tereza Kesovija şi Miro Ungar, Waldemar Matuška, Mie Nakao, Ghiuli Cioheli, aşadar două star-uri pe seară, într-o sală mică, neocolindu-se artiştii valoroşi din Est. Au fost reprezentate nu mai puțin de 26 de posturi de televiziune, între numele prestigioase din juriul prezidat de Ioan Grigorescu numărându-se personalități cum ar fi George Sbârcea (România), Dick Van Bommel (Olanda), Nicolas Résimont (Belgia), Julio Herrero (Spania) sau Janusz Rzeszenski (Polonia). Acompaniamentul a fost asigurat de orchestra Radioteleviziunii, dirijată de Sile Dinicu şi Gelu Solomonescu, scenografia a fost semnată de Theodora Dinulescu şi Virgil Luscov, imaginea de George Grigorescu, iar regia de Alexandru Bocăneț şi Valeriu Lazarov, acesta din urmă plecând definitiv, la scurt timp, în Italia. Luminița Dobrescu a cântat joi 6 martie, în aceeaşi seară de concurs cu Iglesias sau Kóos, impresionând prin interpretarea excepțională a melodiilor "Of, inimioară!" de Edmond Deda şi "Dacă nu iubeşti" de George Grigoriu. Interesant este faptul că a doua melodie fusese inițial cântată de Cristian Popescu, care în prezent locuieşte tocmai în Braşov! Încă de a doua zi întreaga presă a salutat prestația impecabilă a reprezentantei noastre, aşteptând cu sufletul la gură gala de duminică seară. Juriul a deliberat prin vot secret, în două tururi de scrutin, luând decizia în unanimitate. Vă dați seama ce bucurie a fost în întreaga țară atunci când prezentatorii (Ioana Măgură - plecată apoi la "Europa liberă", Sanda Țăranu, Silviu Stănculescu, Andrei Magheru) au anunțat: câştigătoare a Trofeului este Luminița Dobrescu, România! Ea a fost urmată pe podium de Hanja Pazeltova (Cehoslovacia) şi Conny Vink (Olnada), iar Anda Călugăreanu şi Mihaela Mihai au fost răsplătite cu mențiuni. Există documente, între care emisiuni TV, care atestă victoria clară, fără dubii, a Luminiței Dobrescu. Compozitorul George Grigoriu relata că teleastul Alexandru Stark, care era la curent cu lucrările juriului, a declarat că după primul tur de scrutin reprezentanta României câştigase clar, detaşându-se de ceilalți concurenți, drept care, pentru a nu exista suspiciuni, fiind vorba de o solistă din țara gazdă, a avut loc încă un tur de scrutin, tot secret, care a consfințit şi el superioritatea Luminiței Dobrescu, care depăşea fără drept de apel nume reputate în Europa, cum ar fi Frida Boccara, Roy Black, Janos Kóos, nemaivorbind de tânărul în ascensiune Julio Iglesias. Ulterior, într-o conferință de presă susținută la Uniunea ziariştilor, George Sbârcea avea să confirme victoria fără dubii a artistei noastre. Aberant este faptul că s-a găsit cineva, în... 2008, să scrie într-un articol din revista braşoveană "Expres" cum că... "Nicolae Ceauşescu a decretat ca Trofeul să rămână în țară"!! Dar dacă ar fi fost aşa de ce nu "decretase" acest lucru în 1968, când fuseserăm reprezentați de cele mai populare vedete ale noastre, Margareta Pâslaru şi Dan Spătaru? Şi de ce n-a făcut-o şi la următoarele două ediții, când din partea României au evoluat Corina Chiriac, Angela Similea sau Dorin Anastasiu? Este dezgustător cum tot felul de neaveniți încearcă să pună sub semnul politicului succesele artei româneşti de dinainte de 1989, mai ales că în cazul de față am avut de-a face cu un prestigios juriu INTERNAȚIONAL. Din acest motiv vom reveni asupra subiectului.

A. Călugăreanu, M. Mihai, L. Dobrescu

O parte dintre laureați, la gală

"Simply the best"

Sunt cunoscute performanțele extrem de talentatei soliste **Ştefania Chesar,** încă de la primele contacte cu muzica uşoară. Spre deosebire însă de alte colege de generație, eleva Viorelei Filip şi a compozitorului Dan Dimitriu şi-a continuat cariera ascendentă şi după ce a înaintat în vârstă. Ajunsă la 12 ani, aflăm că Ştefania a avut un parcurs la fel de bun şi în 2013, după o mai lungă întrerupere datorată unor probleme vocale. Astfel, a fost finalistă la puternicul concurs "Top Music Junior 2013", găzduit de sala "Tinerimea română", unde s-a clasat pe locul 3 în semifinală. La un alt festival puternic, "Simply the best", organizat de autoarea de muzică pentru copii Maria Ene în sala "Dinu Lipatti", supremația micuței bucureştence a fost totală: locul I la muzică uşoară, dar şi la secțiunea etno! Piesele care i-au adus ovații au fost "Iertare" de Ion Aldea Teodorovici, versuri Grigore Vieru (la prima secțiune, "Pop românesc"), respectiv "Floarea soarelui", muzică şi versuri Viorela Filip. La festivalul "Glasul copiilor", organizat de Mihai Şirlincan la Palatul național al copiilor, Ştefania Chesar s-a clasat pe poziția a 3-a la categoria 11-13 ani cu aceeaşi compoziție a regretatului muzician basarabean, dar un adevărat triumf a înregistrat la festivalul cu nume atât de simpatic "Maimuțica de aur", organizat de compozitorul Cristian Alivej la Casa studenților din Capitală, unde a concurat, atenție, la secțiunea de vârstă 12-18 ani: a obținut note de 10 pe linie şi i s-a conferit Trofeul festivalului, cucerind şi un alt trofeu, al ansamblului "Andantino", din partea prof. Ştefan Iordache. Aici, Ştefania a dat viață piesei "Am" de Dan Dimitriu, pe versuri de George Popovici, pe care o cântase cu succes şi la "Top music junior 2013". Ce mai, Ştefania Chesar este "simply the best"!

Topul micilor vedete

Asociația culturală "Belle arti" a inițiat un original "top al micilor vedete" în devenire, în care elevele de la Iaşi ale lui Cristian Simionică se ală la loc de cinste. La două ediții succesive ale clasamentului, la categoria "Junior" (4-12 ani), Maria Sabina Simionică a fost prezentă cu compozițiile tatălui ei "Nu răspund la întrebări", respectiv "Ministarul din cartier". La secțiunea "Adolescent" (13-18 ani) figurează solista de 13 ani de la acelaşi "Simi Studio" (şi de la Şcoala "Octav Băncilă"), Ştefana Butnaru, cu piesa de succes din repertoriul Elenei Gheorghe, "Ecou". Într-o ediție ulterioară, după ce a fost de două ori pe locul 2 (întrecută de valoroasa bucureşteancă Miruna Popescu) Maria-Sabina a fost înscrisă cu piesa "Vedeta cu sute de fani", tot de Cr. Simionică, reuşind din nou să intre în Top 8. Această extraordinară familie muzicală susține şi numeroase spectacole. La Bivolari, în condiții tehnice (sunet, lumini, organizare) remarcabile, Cristian Simionică a făcut un adevărat tur de forță, pe lângă piesele proprii, în frunte cu "De ziua ta" a cântat "Drumurile noastre", "Cântă române", "Dansul etno", dar şi piese în portugheză ("Ai se eu te pego"), spaniolă, engleză, greacă. La Belceşti a fost solicitată şi Maria-Sabina, la şcoala din localitate fiind nu mai puțin de 1200 de elevi. În cadrul "Zilelor Iaşilor", ca de obicei cuplul tată-fiică (care, facem o paranteză, s-a oferit să cânte gratis oriunde în țară în favoarea victimelor inundațiilor de la Galați) a fost la loc de cinste. Astfel, pe 6 octombrie, în Parcul Copou, pe esplanada Muzeului Eminescu, a avut loc spectacolul "Ministarul de la Iaşi", organizat de Casa de cultură "M. Ursachi", produs, realizat şi prezentat de cantautorul ieşean. Evident, au participat elevii şi colaboratorii săi de la "Simi Studio" (Ingrid Ştefana Butnaru, 13 ani, şi Isabela Badea, 9 ani), precum şi trupa de dans modern "Asterisc" de la Clubul CFR; s-au cântat dance, reggae, rock, hip-hop, dar şi muzică populară. Pe 11 octombrie Cristian şi Maria-Sabina au fost invitați de Primăria Iaşi să închidă, înaintea focului de artificii, spectacolul găzduit de esplanada Oancea din cartierul Tătăraşi.

Pagină de **Livia SCURTU**

Publicații românești cu profil muzical (I)

Florin-Silviu URSULESCU

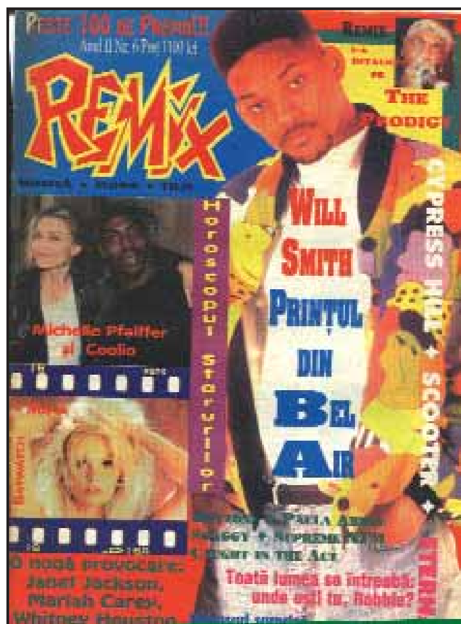
Până în 1990 nu a existat o publicație românească (cotidian, săptămânal sau revistă) de profil, axată pe temele muzicii ”ușoare” – fie tradițională, fie pop, folk, disco, rock sau jazz. Cei dornici de informații, mai ales de cele privind peisajul internațional, le luau din rubricile câtorva publicații – în special din cele cu profil literar – cultural (mai binevoitoare cu exemplele culturii decadente, ”imperialiste”), cum ar fi Contemporanul, Cinema, Săptămâna culturală, Cronica, Tribuna, Orizont, dar și din Magazin, Femeia, Neuer Weg, Viața studențească, Scânteia tineretului, Flacăra (fenomenul cenaclului cu vedetele sale), dar mai ales din almanahuri: volume de sute de pagini, cu puțin spațiu propagandistic și mult spațiu pentru divertisment, din care muzica își tăia partea leului. Acest segment al publicisticii de profil, care a marcat profund viața unei importante părți a tineretului acelor vremuri, are trăsături extrem de interesante – sociale, morale, politice, economice - și merită o tratare separată. Desigur, au fost tipărite și câteva volume cu caracter muzical, dar cu circulație redusă și care nu fac obiectul acestui serial dedicat doar publicațiilor.

Deocamdată, noi ne vom opri doar asupra numeroaselor publicații cu caracter muzical lansate pe piață după 1990, în speranța umplerii golului informațional existent și pentru a răspunde foamei de date, biografii, topuri, fotografii, a fanilor muzicii pop. Inițiem astfel un demers în premieră de acest gen din presa noastră, pe baza unei colecții personale, astfel că unele date sunt – probabil- incomplete și va trebui să revenim ulterior cu amănuntele lipsă. Date despre perimetrul și vedetele muzicii ușoare, autohtone sau străine, mai apăreau - fie în presa scrisă, fie la radio sau tv – în schimb genurile cu conținut presupus ne-educativ (în special rockul, dar și alte sub-genuri) au fost văduvite serios, Așa că nu este de mirare că spre fanii frustrați ai rockului – care formau o pătură aparte - cei mai vocali, declarativi, deciși, pasionați colecționari de discuri - s-a îndreptat atenția editorilor, unii dintre redactori devenind chiar unii dintre acești fani nemulțumiți și sătui de așteptare. Așadar, să nu ne mire faptul că majoritatea acestor publicații se axează pe rock. Să trecem în revistă revistele românești de profil de după 1990 – prima parte.

MAXIMUM ROCK. Revistă format A 4, coperțile 1 și 4 color, interior alb-negru, editată la Cluj- Napoca de SC Promusic Prod SRL, fondator Nelu Brîndușan. Primul număr apare în mai-iunie 2003, cu 22 de pagini, cost 80.000 lei; ulterior coperțile 2 și 3 devin și ele color (și cartonate), titlul devine Maximum Rock Magazin, iar numărul de pagini ajunge la 32, preț 12 ron. A apărut lunar, timp de aproape 6 ani, dar costurile de producție crescute față de numărul de exemplare vândute duce la dispariția ei din chioșcuri. Își continuă însă apariția pe internet. În cuprins, după editorialul fondatorului (încheiat întotdeauna cu sloganul ”Mult noROCK și chef de ROCK !”), găsim știri, cronici de disc, reclame de profil, biografii, interviuri - multe cu muzicieni străini (prin telefon), semnate de un colectiv variabil de redactori, de la Cătălin Cătană, Feri Ercsey până la Dana Cornea și Paul ”Slayer” Grigoriu, plus colaboratorii. Editorul avea și activitate de înregistrări muzicale, precum și de vânzare de casete și discuri, comandabile prin poștă după lista tipărită. De menționat faptul că fiecare exemplar al revistei conținea câte un CD gratuit, cu înregistrări ale formațiilor rock românești tinere (deseori efectuate cu ajutorul revistei), multe debutând discografic astfel. Al doilea merit important al revistei este organizarea periodică a festivalului – concurs ”Maximum Rock Suport pentru underground” la Cluj Napoca și la București. Impulsul dat peisajului rock autohton prin cele 3 inițiative- înregistrări, lansări discografice, festivaluri – este enorm, meritele revenind revistei și mai ales lui Nelu Brîndușan. Ardelean metodic și calm, fost muzician, el s-a mutat la București, devenind un important organizator al concertelor cu formații rock străine din aria ”metalică”, concerte susținute la Polivalentă, Silver Church, Turbohalle.

REMIX. Revistă format A 4, editată pe hîrtie de ziar, coperțile soft, în întregime color, apărută în 1994 și 1995, cu 22 de pagini, preț 1100 lei. Editată de firma KBC Productions SRL, editor și director - Adrian Niculescu, director artistic – Corneliu Niculescu, redactor șef - Iulia Ivanov, cu un numeros colectiv de colaboratori. Revista își propunea o tematică Muzică-Modă-Film, dar primul element predomina, axându-se pe numele de top ale momentului, ”comerciale” – dance, rap, pop (Janet Jackson, Dr.Dre, Boyzone etc.). Formatul era de tip tabloid, articolele fiind de fapt scurte note cu amănunte culese din presa străină, plasate câte două- trei pe o pagină, în condiții grafice precare și cu o tehnore-dactare haotică. Ținta erau adolescenții și preadolescenții, mai ales fetele - de aceea avea rubrici tipice pentru acest tip de obiectiv - Horoscop, postere la mijloc, poșta redacției, sfaturi, teste, numeroase concursuri. Muzica românească era foarte

puțin prezentă, dar existau scurte interviuri sau incursiuni în actualitatea autohtonă.

ROCK & POP. Revistă format A 4, coperte soft, în întregime color, lunară, apărută în martie 1997, 20 de pagini, 3000 de lei (se prevedea şi exportul căci aveau şi prețurile de DM 2 - nu apăruse euro, sau $ 1,20 !). Editor Rompitcom-impex SRL, Bucureşti, preşedinte - Gheorghe Culici, director - Marian Deaconu: acesta era "şeful" editorial, neobosit publicist, care a strâns în jurul său un colectiv numeros de publicişti activi (unii cunoscuți de dinainte de 89, alții afirmați ulterior şi angajați la diverse publicații) precum şi vreo 15 colaboratori de peste hotare. Ziarist experimentat, spirit deschis, Deaconu a încercat să nu aplece revista spre un gen sau altul, ci să pună echitabil în pagină articole despre toate tendințele stilistice, pentru toate gusturile şi vârstele. Există titluri interesante de rubrici, avem articole complete – nu doar scurte note, fotografii la calitate acceptabilă (marele of al revistelor de atunci), poster, cronici de disc, calendar, interviuri, ştiri, totul bine şi atractiv aranjat în pagină. Nu este uitat trecutul (Memoria hiturilor), există treceri în revistă ambițioase (Despre muzica dance românească, Despre opera rock), sunt prezente atât realitățile autohtone cât şi cele străine, neaşteptat – incursiuni în muzica country, putem citi despre Metalllica, dar şi despre Michael Jackson, ba chiar, pentru varietate, apar şi ştiri mondene. O revistă bine făcută, din păcate cu o viață destul de scurtă.

Albumul cu amintiri

Înainte de a deveni şeful redacției de muzică uşoară de la Radio România şi cunoscutul realizator de emisiuni de azi, Titus Andrei a făcut parte dintr-un grup vocal la modă, nelipsit din toate spectacolele importante ale epocii, în anii '70 şi prima parte a anilor '80. Era vorba de sextetul vocal Cantabile, condus de Smaranda Toscani (în dreapta, pe rândul din mijloc). Titus Andrei este pe rândul de sus, în stânga, iar blondul din prim-plan a devenit un apreciat contratenor, stabilit la Viena, Mircea Mihalache.

Puțini îşi mai amintesc azi de **Puica Igiroşanu**, posesoare a unei voci extrem de frumoase, de personale. Solistă înzestrată cu o muzicalitate aparte, a fost bună prietenă cu Ileana Popovici, împreună apropiindu-se de jazz şi de muzica latino-americană, în special bossa-nova. Paul Urmuzescu a fost compozitorul care i-a "exploatat" creator calitățile vocale, în câteva melodii care rezistă şi azi timpului. Dintre acestea, "Ai plecat" şi "Nu cred" figurează la loc de cinste pe CD-ul care însoțeşte cartea biografică dedicată compozitorului de Biblioteca Metropolitană din Bucureşti, în colecția "Maeştri - Patrimoniul muzical românesc". Nimeni nu mai ştia nimic despre ea, până când Titus Munteanu ne-a relatat o întâlnire absolut surprinzătoare. Prezent la biserica Silvestru, la slujba religioasă, cu ocazia dispariției lui Johnny Răducanu, de el s-a apropiat o... călugăriță, întrebându-l dacă o mai recunoaşte: ei bine, era Puica Igiroşanu, care a părăsit luminile scenei pentru haina monahală... Ocazie pentru a ne aminti că mai sunt câteva exemple de artişti care

s-au apropiat de biserică după cariere de succes, Mihaela Oancea şi Gabi Luncă fiind doar două exemple. Un caz şi mai spectaculos este cel al preotului bucureştean Dan Bădulescu, fost chitarist rock la trupe importante, cum ar fi Sfinx, Iris, Roşu şi Negru, Post Scriptum, Pro Musica. Absolvent de Conservator, el a colaborat şi cu Nicu Alifantis, Vali Sterian, Mircea Baniciu. După ce a emigrat în Suedia, în 1986 a intrat la Facultatea de Teologie, lăsând în urmă amintirile unei tinereți zbuciumate...

FUEGO, un nou "Disc de aur"

Oana GEORGESCU

Dacă am vrea numai să semnalăm ce a mai făcut Paul Surugiu – Fuego în... ultimele trei luni, nu

ne-ar ajunge o întreagă revistă. Pentru că el nu este doar prezent peste tot, ci cucereşte tot şi toate. Chiar şi cei mai sceptici jurnalişti recunosc că o ştire despre Fuego face audienţă, Televiziunile îl contactează cu multă vreme înainte, pentru a fi sigure că îl vor găsi "*liber şi în Bucureşti*" măcar pentru câteva ore, iar publicul îl aşteaptă pretutindeni. Fuego este la ora actuală "*artistul care vinde toate biletele*" oricărei săli de oriunde într-un timp record! Artistul care joacă singur cu casa închisă... Turnee, recitaluri şi spectacole de autor, evenimente cultural-artistice, premii şi trofee care au culminat în această primăvară cu Premiul pentru Compoziţie acordat de Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor din România pentru piesele compuse de Jolt Kerestely "Anii mei flori de tei", "Covor de lacrimi ", "Prinţesa mea" şi "De câte ori iubesc", pe versuri de Carmen Aldea Vlad, încă un "Disc de Aur" (pentru vânzările record ale albmului "O lacrimă de cântec") şi un alt loc I în clasamentul naţional radiofonic al lunii august "Top Românesc" (cu piesa "Iubire" de Eugenia Carabut Andrieş)... Acestea sunt doar câteva dintre cele mai recente repere ale activităţii sale.

În această perioadă, Fuego se află pe scenă (la cererea publicului piteştean au fost programate noi spectacole) cu "Testament", în regia conf.univ Adriana Piteşteanu, fosta sa profesoară. O partitură unică, spectaculoasă, un omagiu închinat marelui poet Grigore Vieru, unde artistul le dă spectatorilor întâlnire cu poezia şi cu muzica. Spectacolul, care a fost inclus deja în repertoriul actualei stagiuni, reprezintă o reverenţă adusă culturii, limbii române, poeziei şi versului lui Grigore Vieru, cel care l-a privit pe Fuego ca pe propriul său fiu, dăruindu-i poeme ce au devenit şlagăre. *„Deşi este o nouă ipostază pentru mine şi o altă înfăţişare, sunt convins că arta, muzica şi poezia ne vor duce către lumină, către ceea ce tindem cu toţii să fim: buni, primitori, darnici!"* – spunea Paul Surugiu, care şi-a făcut astfel debutul ca actor dramatic pe scena Teatrului "Alexandru Davila" din Piteşti. Să nu uităm că anul trecut artistul a lansat volumul "Testament pentru Fuego", o ediţie de colecţie, cu o grafică excepţională, dedicată bibliofililor, care adună opera concepută de Grigore Vieru pentru Paul Surugiu. Cartea editată şi lansată de Asociaţia Culturală "*Regal d'art*" a fost distinsă la Salonul Internaţional de Carte de la Chişinău cu unul dintre cele mai importante premii, Trofeul "*Arta Cărţii*". "*Sunt onorat că am primit un astfel de premiu, cu atât mai mult cu cât el este destinat unui volum de cinste pentru memoria şi opera mentorului meu, nenea Grig, o lucrare de artă înnobilată cu poeme de lumină, un cântec pentru cei nesinguri, dezvăluind* Taina care mă apără, *poezia muzicii şi muzica poeziei*". Anul acesta, la Festivalul

cu Horia Moculescu

Internațional de Poezie "Grigore Vieru", ediția a IV-a, artistul a primit *"Premiul pentru cea mai sensibilă interpretare a versurilor maestrului Grigore Vieru"*.

În octombrie, recitalul susținut cu ocazia celei de-a VIII-a ediții a Festivalului Internațional de Muzică Uşoară "Dan Spătaru" de la Medgidia a ridicat publicul în picioare. Şi aşa a rămas timp de o jumătate de oră, până la final, cântând împreună cu el şi acompaniați de orchestra condusă de Ionel Tudor. Dan Spataru a fost, este şi va fi modelul său: *"Maestre, vă simt aici, cu noi, iar scena este mult prea mică pentru tot ce ne-ați lăsat. Şi ştiti de ce, pentru că de pe ea nici n-ați plecat".* Deloc întâmplător, după moartea marelui interpret, soția acestuia, Sida, i-a oferit întreg repertoriul. La primăvară, Fuego va pleca într-un turneu național dedicat lui Dan Spătaru, care se va numi "Serenada mea".

cu Jolt Kerestely

Recent, lui Paul Surugiu, Artist al Poporului în Republica Moldova, i s-a decernat "Discul de Aur" de către Casa de discuri „Euromusic", pentru vânzările record ale albumului „O lacrimă de cântec", un dublu CD lansat în luna aprilie.

Ar fi multe, foarte multe de povestit despre Fuego… Că din cauza mulțimii care nu l-a mai lăsat să ajungă la scenă a fost nevoit să cânte urcat pe un scaun înconjurat de peste 1.000 de spectatori… Că a organizat la Vălenii de Munte "Fuego - Un cântec, un destin", un eveniment-simpozion-premieră dedicat fanilor şi admiratorilor. Sau că îşi continuă (de cinci ani!) emisiunea de succes "Familia Favorit" şi că lucrează la un nou videoclip (cel al piesei "Iubire") pe care-l va filma la Chişinău cu regizorul Oleg Butnaru…

Şi, aşa cum ne-a obişnuit, Fuego pregăteşte turneul național de Sărbători „Din lumina unui Crăciun" care va debuta pe 7 decembrie la Târgovişte, se va încheia pe 23 decembrie la Bucureşti (Palatul Național al Copiilor) şi va poposi anul acesta în 17 oraşe. Concertele vor avea o nouă prezentare, beneficiind de efecte speciale, montări şi scenografie spectaculoase, artistul pregătindu-le celor ce vor fi prezenți şi un nou material discografic, ce va fi lansat cu această ocazie – albumul cu acelaşi nume, produs de Casa de Discuri "Euromusic".

Abia aşteptăm albumul de autor la care *"trio-ul formidabil"* Jolt Kerestely - Paul Surugiu – Carmen Aldea-Vlad lucrează de un an, un album de suflet, o bijuterie componistică şi interpretativă unicat. *"Mă simt onorat atunci când spun, cu umilă condescendență, că am colaborat atât de armonios şi că, din aceasta unire a forțelor creatoare, se va naşte un album de autor sublim. O serie de cântece ample, piese ce au atingere de geniu şi urme de dramatism îmbinat cu sensibilitate. Acest proiect grandios a confirmat, deşi nu era nevoie, că maestrul Jolt rămâne în continuare un colos al compoziției, un punct de referință pentru tot ceea ce reprezintă muzica românească. Cred în perenitatea creației domniei sale, în rezonanța între oamenii care simt la fel şi încearcă să facă lumea mai armonioasă, semănând lumina din noi".*

Cu C. A. Vlad, T.Munteanu, O. Barabancea, C. Pomohaci

Concerte

Ziua Bucureştiului, Centenar Maria Tănase

Spectacolul "**Sărbătoarea cântecului românesc**", în **Parcul Titan,** a fost prilejuit de celebrarea a două evenimente reper în viața locuitorilor Capitalei. Bucureştiul a sărbătorit 554 de ani de la atestare, iar pe 25 septembrie s-au împlinit o sută de

Hara

ani de la naşterea Mariei Tănase, "reprezentanta întregii românimi", cum a numit-o Constantin Brâncuşi, emblemă a Bucureştiului, pe care ea însăşi l-a sărbătorit la împlinirea a 500 de ani, susținând spectacole. Spectatorii au aplaudat recitalurile oferite de formația academică de cameră Brass Quintet Bucureşti şi mezzosoprana Claudia Măru Hanghiuc, Muzica Reprezentativă a Armatei Române, Cornelia Tihon şi Taraful Daniel Badoi şi de formația Hara, artişti care, pe lângă repertoriul propriu, au interpretat piese reprezentative din repertoriul Mariei Tănase. Spectacolul organizat de Primăria Sectorului 3 s-a încheiat cu un recital susținut de Mircea Baniciu, Ovidiu Lipan Țăndărică, Jozsef „Ioji" Kappl şi invitații lor, legendele rockului românesc împreună, din nou, pe aceeaşi scenă.

Vunk

Decoruri care au cântărit peste 30 de tone, gadgeturi luminoase pe care le-au purtat toți spectatorii şi care se sincronizau cu muzica, lasere, artificii, confetti

şi scene mobile - acesta a fost show-ul **Vunk** de la Sala Polivalentă, cel mai amplu concert susținut de o formație românească pe o scenă indoor. Peste **5000 de spectatori** la concertul **Vunk**, la care invitate speciale au fost **Andra**, **Loredana**, **Alexandra Uşurelu** şi **Mirabela Dauer**. Fanii au putut asculta 23 dintre hiturile formației, timp de mai bine de două ore şi jumătate: scenariul şi regia show-ului - **Cornel Ilie**. Spectacolul a fost marcat de câteva momente speciale: un mesaj al actorului **Radu Beligan** despre fericire şi secvența plină de efecte aparte în care spectatorii au participat la stabilirea unui **record**: cel mai mare număr de spectatori care au stat nemişcați preț de 30 de secunde. Costurile acestei producții au depăşit 100.000 de euro, iar la realizarea spectacolului au participat peste 300 de persoane în echipele tehnice.

O noapte cu Maria

La Vama Veche, pe scena mare de pe plaja de la **Festivalului Folk You ! Florian Pittiş,** grupul **FloriMan** a prezentat un performance de şi cu Mircea Florian. Folosind mijloace şi media contemporane, spectacolul este o re-înscenare (New Media Live-Action

Mircea Florian

Role-Playing) a relației dintre Maria Tănase şi etnomuzicologul Hary Brauner. Cu ajutorul tehnologiilor actuale vocea Mariei Tănase a dialogat cu noi, imaginea ei s-a topit în imaginarul zilei de azi. Spectatorii au văzut proiecții multiple şi interactive şi au auzit voci digitalizate, instrumente acustice şi electronice în încercarea de a re-inventa un concept: Musical Historical Reenactment. Grupul **FloriMan** este: MC Tatăl Nostru (Mircea Florian), DJ Vasile (Lucian Stan), VJ Dia (Octavian Diaconescu), LD Alex (Alexandru Baltă), FOH Pipaiu (Gabriel Andrieş)

Roger Waters - "Zidul" la Bucureşti

Roger Waters a adus în Piața Constituției cel mai spectaculos concert organizat vreodată în România, organizat de **Emagic**. În fața a 50.000 de persoane, **Waters** a împlinit visul multor români, aducând spectacolul **The Wall** la Bucureşti. Pentru cei care au crescut ascultând piesele de pe celebrul disc, pentru cei care au înțeles semnificația versurilor şi au sperat că schimbarea va veni şi la noi a însemnat o pagină scrisă în istoria muzicală şi nu numai: un concert care ne aduce nu doar muzica extraordinară, ci şi

semnificații istorice şi politice în care noi, românii, ne regăsim. **In the Flesh** a fost prima piesă, pe scenă au urcat şi cei 15 copii români, concertul a continuat cu piesele **Mother**, **Goodbye Blue Sky**, **Empty Spaces**, **Goodbye Cruel World**, ş.a., fiind urmate de o scurtă pauză muzicală. Pe durata pauzei, **Roger Waters** s-a întâlnit cu grupul de militari români invitați special la acest eveniment. Concertul a fost reluat cu **Hey You**, continuând cu alte piese de pe album, iar **Outside the Wall** a incheiat show-ul. Întregul spectacol a fost presărat cu nenumărate momente speciale: apariția uriaşului porc gonflabil, muzica, luminile, proiecțiile, butaforia, artificiile şi o multitudine de alte efecte s-au îmbinat perfect într-un spectacol emoționant, un adevărat manifest impotriva violenței de orice fel. Show-ul a fost cel mai mare pus în scenă de **Roger Waters** pentru turneul **The Wall**. Zidul construit a avut 173 de metri lungime, artistul fiind încântat să cânte în fața clădirii **Parlamentului** din Bucureşti, exemplul perfect al deturnării unui simbol comunist şi al transformării sale în simbolul democrației româneşti.

JOE COCKER

Peste 4.000 de spectatori la Sala Palatului, pentru o legendă a muzicii mondiale - Joe Cocker, care a revenit la Bucureşti după o pauză de aproape 20 de ani, d*upă primul concert susținut pe stadionul Lia Manoliu.* Concertul a făcut parte din turneul de promovare a noului său album - „Fire It Up". Un moment de maximă trăire a concertului a fost audierea piesei *Unchain My Heart*, iar cel mai gustat moment al serii a fost cel în care artistul a cântat cunoscuta *You Can Leave Your Hat On*, care le-a făcut pe solistele din backing vocals să se dezlănțuie. Din show nu au lipsit melodiile *You Are So Beautiful*, *Fire It Up* şi *N'oubliez jamais.* Cu timbrul său unic, prezența scenică inegalabilă şi gesticulația deja celebră,

Joe Cocker a demonstrat că, deşi se apropie de vârsta de 70 de ani, mai are multe de spus în industria muzicală mondială.

Gabi MATEI

Nume noi

Dorin MANEA

ONE - turneu. Criss şi Vlad, cei doi artişti din grupul ONE, pleacă într-un turneu național, numit "Aprinde un vis", în cadrul căruia vor promova albumul lor de debut. "*La concerte veți putea asculta atât piese noi, cât şi melodii deja cunoscute, precum "Ploaia mea", "Crezi în tine" sau cel mai recent single al nostru, "Un nou început*"", au spus Criss şi Vlad.

După concerte în Rusia, Belgia, Kazahstan, Turcia sau Italia, **NAGUALE** se întoarce la Baia Mare, oraşul său natal. Primul spectacol în aer liber, pe Bulevardul Unirii, în cadrul evenimentului anual "Sărbătoarea castanelor". - *după şapte ani în care n-am mai cântat aici, revin pe scenă, în oraşul meu*", a spus Naguale. El le-a pregătit baimărenilor o oră de muzică live, cu trompete balcanice şi un show de percuții. Alături de Naguale au fost prezente şi tinerele artiste Saya, Kaira şi Eila, din echipa Kazibo Music.

Naguale

MR. ALAMA & LIGIA, doi tineri cântăreți talentați, fac parte din portofoliul de artişti al casei de discuri MediaPro Music. Odată cu această noua colaborare, ei lansează un single, "Viteza luminii", piesa fiind compusă chiar de cei doi. Mr. Alama este Evangelos Siakas, un tânăr artist jumătate grec, jumătate român, care a

început încă de la 14 ani să compună muzică şi să scrie versuri, apoi s-a concentrat pe producţii muzicale house-dance. Ligia Moldovan a început să cânte încă de la opt ani şi a câştigat numeroase premii la diverse festivaluri, precum Mamaia Copiilor – locul 1 sau festivalul de muzică uşoară Mamaia – secţiunea interpretare – locul 3.

Formaţia **GIPSY CASUAL** lansează videoclipul piesei BATE TOBA MARE, cel de-al patrulea single al grupului şi primul, de până acum, în limba română. "Clipul este o <copie fidelă> a realităţii colectivului Gipsy Casual. Gya este prinţesa şi mereu alintată, noi mereu pe drumuri" declară Mihăiţă Manu, liderul trupei. Clipul a fost regizat de către echipa de la NGM Creative – Bogdan Păun şi Alexandru Mureşan. Dacă ultimele

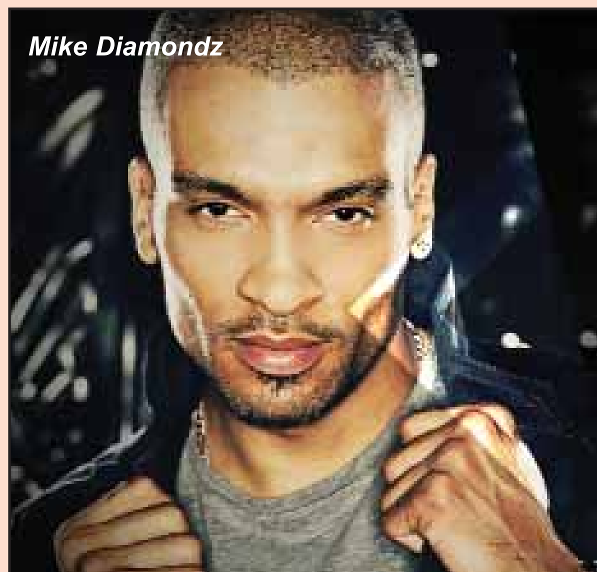

Gipsy Casual

piese lansate – Balans Prala şi Shukar Sex – au fost cântate în engleză şi în limba romani, BATE TOBA MARE este cântată exclusiv în limba română.

GRASU XXL şi **AMI** - "Déjà Vu", piesă compusă de David Deejay (Adi Colceru). "*Noul single a fost o provocare, mai ales că stilul muzical este diferit de cel abordat de mine până acum. Îmi doream de multă vreme să lansez o piesă în limba română şi acum a fost ocazia perfectă*", a explicat Ami. Pe lângă featuring-ul cu Ami, Grasu XXL pregăteşte lansarea a două albume anul acesta. Primul este un album live cu piese deja consacrate, înregistrat în Euphoria Music Hall Cluj alături de live band, iar cel de-al doilea este albumul care se va numi "Unu".

MIKE DIAMONDZ revine cu videoclipul unei piese care face deja furori în Franţa, Spania şi Italia: „Et Patati, Et Patata". Artistul ne cântă despre iubire pe limba... iubirii, alegând să interpreteze noul single în limba lui Voltaire, expresie care înseamnă „şi aşa mai departe". Filmările au avut loc la Buftea, iar regia este semnată de Florin Botea. Mike Diamondz a intrat în industria muzicală în urma unor colaborări cu artişti cunoscuţi atât în ţară, cât şi în afara ei. Aceste proiecte muzicale i-au oferit şansa să exploreze diverse stiluri muzicale: de la hit-ul pop „Reason To Feel Love", până la piesa reggae „Ciocolata" sau exoticul „Et patati et patata".

Mike Diamondz

După "Ella Bella" - single-ul lor de debut şi colaborarea cu formaţia Proconsul pentru piesa "No Matter What", Andy, Liviu şi Diego aka **EL PROYECTO** lansează alături de Dana Nălbaru videoclipul single-ului "Un milion", îmbinarea perfectă între muzică şi dans. Regizat de către Flufee Production, videoclipul a fost filmat timp de două zile, într-o vilă din Săftica şi trei locaţii din Bucureşti.

Cristi Nistor

Grupul de indietronic **ANTARCTICA** a lansat videoclipul oficial al noului său single, „Singurătate urbană", un featuring cu rapper-ul Raku. Ideea unei colaborări între Delia, solista Antarctica, şi Raku a apărut în urmă cu mai mulţi ani. Alături de ei au lucrat Tudor, Mircea, Joco şi Mirko, ceilalţi membri ai trupei Antarctica, „Singurătatea în mulţime pe un fundal sonor optimist – acesta este cântecul oraşului", spune Delia. Ea nu este la prima apariţie alături de un artist de hip-hop, fiind vocea care a cântat binecunoscutul refren al piesei „2 in 1" alături de R.A.C.L.A. Versurile şi compoziţia piesei „Singurătate urbană" aparţin Deliei şi lui raku, iar orchestraţia a fost realizată de membrii Antarctica. Piesa a fost înregistrată în studioul No Stress Media, mastering - Dan Georgescu (byron).

După ce a participat la concursul Vocea României, **CRISTI NISTOR** a avut numai de câştigat. A plecat în turneu alături de Loredana, antrenoarea lui din concurs sau "profa", aşa cum îi place lui să o numească, şi a lansat mai multe piese printre care şi "Cântă lăutare (vara asta nu muncesc)". Filmările pentru videoclip au durat o zi şi au avut loc în Mamaia. La realizarea materialului video un aport important a fost adus şi de Arpad Cseh, Mihnea, Liviu Lupşa şi Mihai Mititescu, fost component al trupei LaLa Band şi actor în serialul "Pariu cu viaţa".

Anca Badiu

Crenguța MOISE

E clar, frumoasa Anca Badiu este o luptătoare, nu întâmplător este născută în zodia Taurului! După ce

a studiat canto în țară, şi-a continuat pregătirea muzicală în Italia, unde a locuit vreme îndelungată. Obținuse numeroase premii ca solistă, dar marele public o remarcă realmente în 2002, când devine, după plecarea Mihaelei Florea, a patra membră a trupei Class, cu prenumele uşor modificat Anka. În această formulă este părtaşă la succesul albumelor "Într-o zi" (cu single-ul "Luna mi-a zâmbit") şi "Pentru dragoste", acesta din urmă lansat în 2004. În anul 2006 se decide să demareze un proiect solo, finalizat la sfârşitul acelui an şi materializat prin lansarea în ianuarie 2007 a piesei "Nopți de dor", care a beneficiat de un videoclip de excepție. După ce în februarie 2007 propune melomanilor primul ei album din cariera solistică, în vara aceluiaşi an un al doilea single, însoțit fireşte de videoclip, merge la

inimă admiratorilor săi: "My Baby (Tell Me Why?)". Anca Badiu, creativă şi imaginativă, nu se opreşte aici

şi în primăvara lui 2008 surprinde cu prima baladă a carierei sale, "Cineva", cu un videoclip în totalitate 3D. Crăciunul acelui an o găseşte pe undele radiofonice cu piesa "Fade Away", prima de pe un nou album. Dacă vreți să ştiți mai multe despre ea, iată: este ambițioasă, încăpățânată şi fidelă. Colecționează tablouri, pixuri, stilouri, icoane, CD-uri, adoră crinii, zambilele, florile de pădure şi trandafirii galbeni şi, fireşte, nu se desparte de minusculul ei cățeluş rasa chihuahua. Filmul care a impresionat-o cel mai mult: "Lista lui Schindler", pentru realismul secvențelor legate de Holocaust. În sfârşit, e de părere că dacă nu ştii să pierzi, nu vei câştiga nimic în viață. Cele mai recente piese de succes ale ei în topuri, "Addicted" şi "Hello" (aceasta din urmă compusă de componenții Deep Central, reorchestrație Boier Bibescu) ne arată o Anca Badiu mereu pe val, gata să-şi reocupe locul de frunte în ierarhia tinerilor interpreți. (Foto: Denis Florent)

Muzicieni români din diaspora (II)

Doru IONESCU

În fiecare sâmbătă seara, de la ora 20.30, emisiunea „Lumea şi noi" (prin ediţiile zise „O poveste... cu cântec!") pune în undă la TVR Internaţional portrete ale muzicienilor români din diaspora. Dacă nu reuşiţi să le urmăriţi la difuzare, acestea rămân postate pe site-ul tvrplus.ro.

Gabriel Nacu (Stevenage, Marea Britanie) a dobândit o anumită celebritate din copilărie, cu rolul principal din „Aventurile lui Babuşcă". Însă muzica pop-rock i-a detonat adevărata carieră, pe ruta grupurilor Harap Alb (lansându-l acolo pe Cristian Minculescu) – Voltaj – Roşu şi Negru. I s-a refuzat viza pentru contracte în străinătate, aşa că abia în 1990 a putut să emigreze; nu oriunde, ci exact în capitala mondială a rockului – Londra. A cântat (cu trupa Caligula, dar şi în nume propriu – discul « I still believe… in my guitar ») şi cântă (în ultimul timp cu multe cereri din partea comunităţii româneşti din metropolă, Manchester ori Birmingham). În ultimul timp postează clipuri pe youtube, cu o certă influenţă folclorică şi subiecte sociale (vezi « Doina dezrădăcinării » sau « Am lăsat copiii acasă »). Pentru filmare, garajul familiei a devenit neîncăpător atunci când a cântat în premieră pentru TVR alături de Gabriel Nacu jr, student la muzică în Cambridge.

Gabriel Nacu

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:
Mihai COSMA
Octavian URSULESCU
Editorialist: Liviu DĂNCEANU
Şef de producţie: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:
Al. I. BĂDULESCU, Cornelia BRONZETTI, Corina BURA, Oana GEORGESCU, Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA, Doina MOGA, Mircea ŞTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacţiei: Bucureşti, Calea Victoriei 141, sect.1, 010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67
E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL
TEL: 021-410.64.88 ISSN: 1220-742x

Mircea Stan (Helsinki, Finlanda) a rămas unul dintre marii trombonişti ai Europei (profesor încă de la jumătatea anilor '70 la Conservatorul de pop şi jazz de la Helsinki). Prea puţin cunoscut publicului român, acesta este din aceeaşi perioadă pe marile scene – în primul rând europene -, unele dintre formaţiile şi colaborările sale constituindu-se în fapt în supergrupuri! Cel mai frumos cântă inspirat tot de folclorul natal, uneori cu alţi muzicieni finlandezi de origine română. Astfel, cu pianistul Marian Petrescu, ediţia revine asupra unui concert de senzaţie susţinut de sextetul lui Stan la Bucureşti, în 1993. Însă emisiunea e plină de încă alte notorietăţi precum Dizzy Gillespie, Phil Woods ori big-bandul UMO. Mircea îşi doreşte să revină pe scenele sau la catedrele de acasă (are editat şi un manual de trombon, o raritate în domeniu), dar fără o solicitare fermă din România… îşi creşte nepoţica!

Raul Dudnic (Toronto, Canada) a fost în perioada sa timişoreană folkist si chitarist bas în grupuri timişorene optzeciste, culminând cu Abra (cu chitaristul Adrian Dinu a câştigat festivalul « Primăvara baladelor ») şi Cargo. Şi-a cunoscut iubirea vieţii în România, dar nu au plecat în ţara ei – India – ci în Canada. Raul şi-a prelungit hobby-ul cu un grup pop-rock format cu alţi muzicieni români – Nashpa Sound. Însă în primul rând şi-a continuat meseria în care se specializase încă de acasă, aceea de ziarist. Emisiunea sa TV « Noi, românii » investighează subiecte ale comunităţii româneşti (care în zona sa de interes numără 50 000 de persoane), nu în ultimul rând muzicieni. Astfel, emisiunea a bifat, mulţumită filmărilor sale, personalităţi precum Cristian Cigolea, Gia Ionesco şi FFN (subiectele altor poveşti cu cântec), iar în cazul de faţă discul solo al lui Raul, în curs de apariţie!

Alina Chelaru (Roma, Italia) este mai cunoscută ca Iamalina în peninsulă, mai cu seamă din iunie 2013, de când a lansat într-un concert cu ştaif CD-ul de debut. În România, până să plece (cu un deceniu în urmă) nu a reuşit mai mult de înregistrarea câtorva melodii pop-dance, în schimb de câţiva ani îşi compune şi produce muzica deplasată spre jazzy, aşadar mai intimă, orientată spre atmosfera de club. Până să plece în Los Angeles (unde a deschis deja câteva uşi) concertează din plin, cum o va fi făcut şi în 30 octombrie, la Roma. Cântă preponderent în engleză, dar personal consider că cea mai frumoasă melodie a sa rămâne tot cea în limba română - « Inima nu ». În curând, Alina va apărea cu trupa sa, în direct, şi în emisiunea « Dedicaţii muzicale la TVRi ».

Alina Chelaru

Serie nouă
octombrie 2013
10
(CXLVII)
36 pagini
10 lei

Actualitatea Muzicală

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ŞI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Festivalul Internaţional "George Enescu"
Stagiune muzicală Câmpina
Diplome de excelenţă în Aula Palatului Cantacuzino
Festivalul Internaţional "Dan Spătaru"
Remember Luminiţa Dobrescu (IV)
Fuego, nou disc de aur

În imagine: Anca Badiu
foto: